

ÚJÉV ÜNNEPE – MT 7,24–27

Otthon, édes otthon

A jól ismert ikerpéldázat erőteljes képei könnyen érthetőek. A házépítésnél az alap fontosságát senki sem kérdőjelezi meg. Akár mint egykor, Jézus korában sziklát kerestek alapul, akár a mai technológiával, erős betonból készítik a fundamentumot – az épület jövője már az alapozásnál eldőlt. Aki itt akar spórolni, rosszul jár. Amit az alapozásnál elmulasztunk, később nem pótolható.

Ugyanez a helyzet életünk házának építésénél. Mindenki szeretné ezt a „hajlékot” is biztos alapra építeni. Annak az embernek, akinek élete biztos alapokon áll, van tartása, az mások számára is megbízható. A biztos alapok nélkül élő emberben azonban nem lehet megbízni, hiszen nála sosem lehet tudni, hányadán is állunk vele. Önmagának is teher, másnak meg akár veszélyes is lehet.

Jézus Urunk igéi biztos alapot vetnek életünk házában. Ezért veszünk részt istentiszteleteken, ezért hallgatjuk az igehirdetéseket. Az igehallgatás a gyülekezet közösségében erőt ad keresztény életünk hétköznapjainhoz. Újévi igénkkel kapcsolatos nehézségeink akkor kezdődnek, ha tisztázunk, hol is található az evangéliumban. A *Hegyi beszéd* zárórészlete a kettős példázat. A *Hegyi beszéd*, amely a boldogmondásokkal kezdődik, amelyek azoknak ígéri a mennyek országát, akik lelki szegények, és akiket az igazságért üldöznek.

Más igék is eszünkbe jutnak a *Hegyi beszédből*. Különösen is nyugtalanító, ami az 5. fejezet végén olvasható: „*En pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem annak, aki arcul üt jobb felől, tartsd oda másik arcodat is. Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni az alsóruhádát, engeddd át neki a felsőt is. Ha pedig valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre. Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el.*” (Mt 5, 39–42) Ezek azok az igék, amelyekre a példázat utal: Aki hallgatja ezeket és cselekszi, az hasonló az okos emberhez, aki sziklára építette házát.

Sok kortársunk éppen fordítva gondolja, és olykor talán mi magunk is így vélekedünk: csak próbálgass valaki szerint élni, mi lesz vele? Aki nem áll ellen a gonosznak, azt eltiporják, kihasználják, tönkreteszik. Hová is jutnánk, ha nem védene

magunkat, ha hagyánk magunkat, amikor bántanak? Az a fundamentum, amelyet Jézus kínál, minden biztonságunkat elveszi!

Vajon Jézus nem így gondolta? E feltételezést nem tudjuk bizonyítani, de a közép-korok alátámasztani. Viszont a kereszténység történetében voltak kísérletek arra, hogy Jézus igéjét háttalanítsák. A középkorban elterjedt álláspont volt, hogy a *Hegyi beszéd* csak a nagyon kegyes emberekre, például csak a szerzetesekre érvényes. A többi kereszténynek elég csak a *Tízparancsolatot* megtartani. Evangélikus teológusok is vélekedtek úgy, hogy a *Hegyi beszéd* nem érvényes azokra, akik másokért hordoznak felelősséget, akár szülőként, akár egy-egy közösség vezetőjeként. De Jézus semmi ilyesmiről nem beszél. Sőt életével és halálával mutatta meg, hogy milyen komolyan gondolja, amit mondott. Rajta látjuk, hova vezethet, ha valaki Jézus szavai szerint él: szenvedés, mások értetlensége és a keresztthordozás lehet az osztályrésze.

Természetesen közelebb áll hozzánk az, amit *egészséges* emberi logikának szoktak nevezni: *Ahogy te nekem, én úgy neked*. Nagyon gyakran ez a szabály irányítja cselekedeteinket. Ez a teljesen normális és magától értődő. És mégis, az ilyen, a *kölcsönnyér visszajár* elv alapján aratott diadalok után megkeseredik az ember szájíze, és a győzelem öröme sem az igazi.

Időnként megtörténik a csoda, hogy valaki Jézus igéjétől szíven találva követi is őt. Odatartja a másik arcát is. S talán arra is ütést mérnek. De lehet, hogy az ellenfél is megdöbben, elgondolkodik, és megáll az újabb ütésre emelt kéz a levegőben. Átvitt értelemben is szerezhettek ilyen tapasztalatokat. Lehet, hogy újabb sebeket kapunk, de megtörténhet az is, hogy megértés és bizalom születik ott, ahol addig visszautasítás és ellenségeskedés uralkodott. A kockázat megmarad, mindkét folytatás lehetséges: a kudarc vagy az új kezdet két ember között.

Aki hallgatja beszédemet és cselekszi – mondja Jézus –, az hasonló az okos emberhez. Igen, éppen azoknak, akik rendszeres igehallgatók, nekünk van szükségünk erre a figyelemre, hogy az igehallgatást az engedelmesággal, a cselekedeteknek kell követniük.

AZ ÜNNEP IGÉJE

De ne feledkezzünk el a dolog másik oldaláról sem! Nincs keresztény élet, engedelmesággal igehallgatás nélkül! A cselekvés, amelyet Jézus Krisztus életünk fundamentumának ajánl, nem magától születik. Újra és újra szükségünk van a figyelemre, bátorításra, az evangélium erőit felszabadító üzenetere.

Aki hallgatja beszédemet és cselekszi – mondja Jézus –, az hasonló az okos emberhez. Persze környezete ostobának tartja, ha önként többet ad, mint amit elvárnak tőle, ha védtelenné teszi magát, és nem áll ellen a gonosznak. De hát nem ugyanez történt a Mesterrel is? A hozzátartozói mondták róla, hogy magánkívül van. Szavaitól pedig megdöbbenek az emberek. Pedig éppen ezek azok a szavak, amelyek megváltoztatták az embereket, és előbbre vitték a világot.

Az új esztendő első prédikációs alapigéjében nem egyéves szavatoságu ígéretet kapunk. Életünk sziklára lesz alapozva, ha engedelmeskedünk Jézus Krisztus igéjének. Ugyan sziklák nem leszünk, amelyek soha meg nem inognak, mert az ő szavának való engedelmeságnak az igehallgatásból kell majd mindig újra megszületnie, és minden egyes alkalommal össze kell szednünk a bátorságunkat, hogy szavára hallgatni tudjunk. Talán még az az érzés is megkөрnyékezik majd bennünket, hogy így elveszítjük lábunk alól a talajt. Pedig csak ha minden önbiztosítási szándékot feladunk, akkor fogjuk megtapasztalni, hogy ő maga tart és hordoz bennünket.

■ ITTÉZÉS JÁNOS

Imádkozzunk! Kegyelmes Istenünk! Köszönjük, hogy kivezettél az óévből és megajándékozol az új esztendővel bennünket. Győzd meg igéddel szívünket, hogy megértsük, a te örök szereteted életünk alapja. Add, hogy megújult életű tanítványaidként élhessünk kegyelmed új esztendejében szent neved dicsőségére, embertársaink javára! Ámen.

A 2011. év igéjével kívánunk minden kedves olvasónknak áldott új esztendőt:

„Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.”

(Róm 12,21)

Jézus harcolni és győzni jött

■ SZEVEÉNYI JÁNOS

Az új esztendő igéjére mondhatná valaki, hogy szép gondolat, most már csak azt kell eldönteni, hogy mi a rossz, és mi a jó; ki az, aki ezt megmondja?

Valóban nagy kérdés ez felbolydult, erkölcsi, etikai szempontból kaotikus korunkban. A majd háromezer évvel ezelőtt élt Ézsaiás próféta ezt írta: „*Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a jó rossz...*” (Ézs 5,20) Korunk szellemisége pedig büszkén hirdeti: nincs abszolút érték, amelyhez viszonyulnunk lehetne. Mindenki maga dönti el, hogy számára mi a követendő. Megjegyzem, így is néz ki a „fehér civilizáció”.

Amikor az ember félredobja, relativizálja vagy egyenesen kineveti az egyetemes értékeket, kiszolgáltatja magát döntései következményeinek. Védtelenné válik a szerelme, házassága, családi és társadalmi élete. Védtelenné válik a magát szuverénnek tartó embertársától is, akinek szintén nincsenek erkölcsi korlátai. Ennél még félelmetesebb és józanítóbb, hogy Isten engedi az embert a maga döntései szerint élni: „*Akik az Isten igazságát hazugsággal cserélték fel, azok a teremtményt imádták és szolgálták a Teremtő helyett, aki áldott mindörökké. Ámen. Ezért Isten gyalázatos szenvedélyeknek szolgáltatta ki őket.*” (Róm 1,25–26)

Az évet kezdve gondolkozzunk el azon, hogy mi hitünk, életünk, egyházunk alapja! Van-e valamilyen biztos pont, amelyhez viszonyulunk?

Ahogy néhány évvel ezelőtt az Európai Unió alkotmányával kapcsolatban, úgy hazánk újrafogalmazott alapokmányával kapcsolatban is folyik a vita: szerepelhet-e egy 21. századi alkotmány preambulumban, előszavában a kereszténység mint az elmúlt ezer év történelmének meghatározó szellemi alapja?

Mivel az újkor elválasztotta az egyházat az államtól, tudjuk, nem lehet kizárólag a bibliai tanítás alapján kérdésként merül fel azok felé, akik szívesen elvetnének minden tízparancsolatos és jézusi elvet, tanítást, hogy ha valóban az ember szabad döntése szerint dől el, hogy mi a jó, és mi a rossz, akkor ki vagy mi fogja megvédeni a szerelmet, családot, szülőket, az életet és a tulajdont.

Ugyanis a félretett *Tízparancsolat*

nagy része ezekről szól: *tiszteld apádat és anyádat, ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, ne kívánd a más tulajdonát.*

Meg kell vallanunk, hogy akkor leszünk erkölcsi szempontból igazán érzékenyek, amikor minket ér a kár. Olyankor törvényért kiáltunk. Talán érdemes mégiscsak a népek apostolára hallgatni: „*Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.*” A győzelmet pedig feltételezi a jó és rossz közötti különbségtétel és a szabályszerű küzdelem.

A jóakarató emberek szeretnének külső békében, bizalmi légkörben, csatározások nélkül élni a világban és az egyházban. Némelyek valamilyen nagy összhangban, harmóniában reménykednek. Érthető ez a vágy, de erre a keresztények nem kaptak ígéretet. Jézus Krisztus ebbe a világba harcolni és győzni jött: „*Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.*” (1Jn 3,8b) „*A világon nyomorúságokat van, de biztatok: én legyőztem a világot.*” (1Jn 16,33)

Aki az Úr követését kompromisszumokkal, két úrnak való szolgálással, mindenkinek tetszeni akarással próbálja gyakorolni, az áruló. Elárulja a Megváltót, aki maga az igazság. Békét ebben a világban csak a szívünkben, személyiségünk központjában érezhetünk, élhetünk meg. A békeség előzménye bűneink, kiegyezéseink feladása, kereszthez vitele, a bűnbocsánat, szabadulás és újjászületés átélése. Érdemes *Lutherra* figyelni: „*Ha tehát kereszténynek akarunk lenni, biztosan számítanunk és készülnünk kell arra, hogy elenségünk lesz az ördög valamennyi angyalával és a világgal együtt, akik mind bántanak és keserítenek minket. Mert ahol Isten igéjét hirdetik, befogadják vagy hiszik, és gyümölcsét termik, ott nem hiányozhat a gyönyörűsége szent kereszt sem. Ne is gondoljon arra senki, hogy nyugodalmasan élhet. Sőt kockáztatnia kell mindenét a földön: javait, becsületét, házát és gazdaságát, feleségét és gyermekét, testét és életét.*”

Az új év igéjének környezetében írja Pál: „*Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz...*” (Róm 12,9)

Kívánom mindannyiunknak, hogy győzzön Jézus bennünk.

A szerző egyházunk országos missziói lelkésze

Oratio oecumenica

Menyei Atyánk, köszönjük neked az új esztendő első vasárnapját. Szeretted hordozott bennünket az elmúlt évben, hűséges szeretettedben bízva indulunk az elkezdődött 2011. évbe is. Félünk az ismeretlen jövőtől, megkísért minket az aggodás. Ezért kérünk, erősítsd meg hitünket, hogy minden gondunkat reád hagyjuk!

Könyörgünk a világ jövőjéért. Bűneink rontják meg teremtésedet. Mohóságunk miatt környezeti katasztrófák sújtják, szennyezetté lett a föld, a vizek, a levegő, pusztulás fenyegeti az élővilágot. Segíts meg, hogy felelősen gondoljunk teremtett világodra, amelyet reánk bízál, hogy őrizzük és műveljük!

Könyörgünk az emberiség jövőjéért. Bűneink rontják meg az ember együttélést. Önzésünk, hatalmi vágyaink ellenségeskedést, háborúkat szítanak a népek és népcsoportok között. Szemben állnak egymással a politikai pártok, nem a köz javát, hanem saját érdekeiket képviselik. Segíts meg, hogy össze tudjunk fogni a jóért, a mindenki számára elérhető jövő megvalósításáért! Segíts meg népünket és kormányzatunkat is, hogy országunk felemelkedjen!

Könyörgünk a legkisebb közösségeket, a családokért, amelyeket szintén bűneink rombolnak. Te segítőársul adtad egymás mellé a férfit és a nőt, hogy a házasságban egy test legyenek, és együtt neveljék fel gyermekeiket. Mi azonban képtelenek vagyunk a szeretet egységében élni, folyamatosan kihasználjuk és megbántjuk egymást. Segíts, hogy megbocsássunk egymásnak, és jóvátegyük azt, amit elrontottunk. Add meg, hogy gyermekeink a családok szeretetében biztonságban növekedhessenek fel!

Könyörgünk népedért, az egyházzért. Megosztottak vagyunk, és nem tudjuk betölteni küldetésünket. Tereptsd meg gyermekeid egységét az egy Úrban, Jézus Krisztusban való hit közösségében. Tölts be minket Szentlelkeddel, hogy életünk tükrözhesse világot átölelő, békességet adó és üdvözítő szeretettedet!

Könyörgünk azokért, akik szorongva néznek az új esztendőbe, mert gondok terhelik őket. Könyörgünk a reménytelenekért, a csüggedtekért és a kilátástalanságban élőkért, a betegségben szenvedőkért; mutass számukra kiutat, és erősítsd meg lelkeiket!

Add meg mindnyájunknak ebben az esztendőben is a veled való életközösség eltető erejét, Jézus Krisztus, a mi Urunk által, akinek nevében bizalommal fordulunk mindennap hozzád! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Minden szenvedésben és minden kísértésben az ember legelőször is Istenhez fusson, és ismerje el s fogadja azal, hogy Isten bocsájtja reá, akár az ördögtől, akár az embertől jöjjön is az. (...) Mert csak így tanulható türelem és istenfélelem. Aki azonban az emberre néz, és nem Istentől fogadja, az türelmetlen lesz, és megveti az Istent.”

► **Luther Márton:**

Bűnbánati zsoltárok – A hatodik zsoltár (Schulek Tibor fordítása)

ÚJÉV UTÁNI ELSŐ VASÁRNAP – MT 18,1-5

A gyermekek éve

A versenyszellemet a génjeinkben hozzuk magunkkal. Valószínűleg ezért is olyan idegen az ember számára – korunkban ezt különösen is érezzük – a jézusi gondolkodásmód. Ki a nagyobb? – kérdezik a Jézushoz forduló tanítványok. Jézus azonban nem száll bele a furcsa, „emberkedő” játékba, hanem kilépve a megszokott gondolkodásmódból a gyermekekre mutat, s hozzáfűzi: „...ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be az Isten országába.”

Igen, Isten világában más rend van, mások a játékszabályok, mások az irányvonalak (trendek). A mennyek országában nem „trendi” az egymást lenyomó magatartás, nem lehet a másikon keresztülgázolva érvényesülni. Ahhoz, hogy Isten birodalmába bejussunk, nem nagy-nak kell lenni, hanem *elég kicsinek*. „Ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek...” – egy életre szóló feladat megérteni a jézusi titkot.

Jézus nevében indulunk – egy új év első napjaiban és első vasárnapján ez az ősi jelmondat a keresztény emberek számára a vezérgondolat. Az új esztendőben azonban tudnunk kell, hogy Jézus nevével nem lehet egymás legyőzését, a másik ellenfelnek tekintését, netán a másikon átjárást választani. Jézus nevében indulni, élni és érkezni azt jelenti, hogy Isten (a mi Atyánk) gyermekei vagyunk.

Számítógémem bejelentkezési oldalára odatettem egy gyermekkori képeimet. Nem azért, mert olyan megragadó lenne az a félénk pillantású, lapátfülvű, ijedt kisgyermek – egykori önmagam –, hanem azért, mert ez emlékeztet arra, hogy ne

akarjak „felnötkedni”. Deres hajjal, őszülő szakállal is gyermek vagyok. Drága szüleim gyermeke, s mindekelőtt menyeei Atyám gyermeke. Nem mindig sikerül. De próbálkozom. Szeretnék gyermek maradni, szeretnék újra gyermek lenni.

„Ha nem lesztek...” Mit is jelent ez? Töprengem a szó igazi értelmén. Mire is gondolhatott Jézus? Bizonyára nem arra, hogy a gyermekek jók, ártatlanok, hibátlanok (micsoda idealizmus volt ezt hinni... és még azt is hoztatték, hogy a nevelés, a világ ront az eredetileg jó gyermekeken...). A gyermeki lelkesedésre gondolhatott a Názáreti? Arra, hogy az emberpalánták még tudnak lelkesedni, belefeledkezni, játékuat komolyan venni? Ahogy nőnek, elvesztik ezt a természetes képességeket, s az évek számával növekszik a cinizmus, a szkepticizmus, a flegma gondolkodás és viselkedés, vastagodik a bőr az arcon, és már nem nagyon dob fel semmi!

Milyenné kell válnunk, milyenné kell visszaformalódnunk (reformálódnunk), ha a mennyek országára pályázunk? „Ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be...” Én szeretnék odakerülni, én szeretnék bejutni, én szeretnék ott lenni!

A gyermek attól gyermek, hogy kicsi, ezért rászorul a nagyokra. Az Isten gyermeke attól gyermek – és így várományosa a mennyek országának –, mert kicsi, és rászorul a nagy Istenre! Felnőtté akkor válunk, ha önálló életet kezdünk, nagynak akkor érezzük magunkat, amikor úgy gondoljuk, már mindent megtehetünk, és képesek is vagyunk mindent megten-

A VASÁRNAP IGÉJE

ni. Azután jön a kijózanodás, és kiderül, hogy csak illúzió az önállóság, önáltatás a cselekvőképesség, mert annyi minden befolyásol, oly sok minden determinál. Nem vagyunk a magunk urai. S ha nem az Isten gyermekeként, Isten uralma alatt élünk, hát akkor más gyakorolja – mostohaként – a gyámságot feletünk. Itt a nagy dilemma: Isten gyermekeként élni – vagy más erőterében látszatszabadságban, látszatmozgástérrrel, látszatlehetőségekkel.

„Ha meg nem tértek” – hangzik Jézus szava. Ha csupán arra gondolunk, ez feladat, amelyet teljesíteni kell, akkor rájövünk, hogy ez megoldhatatlan. Mi magunktól megtérni nem tudunk. Kevés hozzá az erő, híján van hozzá az energia. Aki megtérésre hív, maga is tudja ezt. Csak az Isten erejével, csak a menyeei Atyára való gyermeki ráhatkozással lehet a próbálkozásból eredmény, a megtéréskísérletből Istenhez (haza)érkezés. A gyermek azonban egyben biztos lehet: az atyai ház ajtaja nyitva, vissza lehet térni, haza lehet menni. Isten szeretete mindig hazahívó, hazaváró szeretet.

Igénk szerint Jézus egy kisgyermeket állít középre, és arról beszél, hogy aki megalázza magát, mint ez a gyermek, az a nagyobb a mennyek országában. A verseny tehát éppen ellenkezőleg működik, mint a földi versenyszférában. Minél kisebb, annál nagyobb. A nagysága a kicsiségben rejlik. Aki ilyen kicsi, az képes Isten nagynak látni. Nem azért, mert az arányok ilyen látásra készítik, hanem azért, mert az alázat perspektívájából van egyedül jó rálátásom Is-

ten nagyságára. A gyermek képes arra, hogy apjában meglássa a nagyot, aki segíteni tud, aki képes felemelni, akinél van menedék, akihez érdemes odaszaladni.

Végül a kisgyermek befogadásáról beszél Jézus. Gazdag tartalmú, sokféle vonatkozású gondolat. Csupán egyet szívelejünk most meg: aki egy kicsiny, kiszolgáltatott, a nagyra vagy nagyokra rászoruló (kis) embert befogad (a szó átvitt vagy éppen valószínűs értelmében), az Jézust magát fogadja be. Mert ő a kicsinyekben van jelen, és közeledik hozzánk – ahogy ezt más példázataiban is tudomásunkra hozza.

Kiderül hát, hogy az élet örök témája, igazi kulcskérdése az elfogadás és a befogadás. A saját kicsinységünk és az Isten nagyságának elfogadása, a kicsinyekben hozzánk lépő Krisztus befogadása.

Hányszor hangzott az elmúlt hónapokban a primitív, embertelen, állatkísérletnek is méltatlan és lealacsonyító műsor szignáljaként: itt a lét a tét. A lét, az élet igazi tétje ez: visszatalálók-e az atyai házhoz, és élhetnek-e a (szeretetét tékozló) Atya gyermekeként itt, a földi vándorúton, s ez a lét lezárul-e a temető földjében, vagy kiteljesedik az Isten világában, az örök életben? Itt tényleg a lét a tét. Ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, akkor nem mentek be a mennyek országába. Ha elég kicsinyek vagytok, akkor a nagy Isten be tud vinni oda, ahol már – Jézusért – elkészült a hely számunkra.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1F.)

Imádkozzunk! Gyermekek akarok lenni, Uram, újra gyermek. Segíts azzá lennem. Ne gőgöcséldő szavakat, gyermeket lelkem adj nekem, hanem a „fűsűg Lelkét”, aki által így szólhatlak: Atyám! Így szeretnék élni. Vele, nálad. Amen.

Most zengjen hálaének jó Atyánk nagy nevének!

► **Nem sokkal karácsony ünnepének 4. századi kialakulása után az egyház Jézus születésének nyolcadnapját, kiskarácsonyt is felvette ünnepei sorába, amely nap az idők folyamán sokféle tartalmat hordozott. Amint azt az evangélium (Lk 2,21) hírül adja, Megváltónk nevét a nyolcadnapi körülmelés alkalmával kapta meg, így ez a két tartalom – körülmelés és Jézus nevének ünnepe – szorosan összekapcsolódik egymással. A protestáns egyházak ezért – a katolikussal ellentétben – január 1-jén emlékeznek a névadásra, hangsúlyozva Luther gondolatát: Jézus nevében kell indulnunk az új esztendőbe.**

Karácsony nyolcada egyszersmind a polgári új év kezdete is, mely már a Julianus-naptár érvénybe lépése (Kr. e. 46) óta erre a napra esett. Mivel a rómaiak kicsapongó mulatságokkal köszöntötték az új esztendőt, az ógyház úgy próbált küzdeni az erkölcsstelenések ellen, hogy ezt a napot böjti nappá szentelte, és Isten felé fordulásra szólított fel. Az új év első vasárnapjához rendelt heti éne-künk, a *Most zengjen hálaének* (ÉÉ 181) is ezt a mondanivalót szeretné közvetíteni, amikor elcsendesedésre és hálaadásra hív.

Dallama a teológiai professzor és orgonista, *Nikolaus Selnecker* (1530–1592) alkotása, akit a Luther utáni generáció harcos és híthű egyházi személyiségeként ismerünk. Az ének

szövege pedig egyházunk egyik legnagyobb hatású lelkészegyéniségének, *Paul Gerhardt*nak a tollából származik (1607–1676), aki a berlini Nikolaikirche lelkészeként, később lübbeni prédikátorként mindenkor áldozatos munkával szolgálta gyülekezetét. Százharminchárom énekszövege a lutheri teológia elkötelezett hirdetőjeként állítja őt elének.

Az eredetileg tizenöt versszakos költemény 1648 előtt, a harmincéves háború nyomorúságainak közepette íródott. Mai, lerövidített formájában már nem is érzékeljük azt a megrendítő jajkiáltást, mely a vérontástól szenvedők ajkáról ebben az újévi énekekben elhangzik. Emellett az oratio oecumenica, azaz az egyetemes könyörgés szerkezeti felépítését is követi a szöveg, hiszen az Isten dicsé- rő bevezető versszakok után az előjárókért, az egyházért, a rászorulóknak és a betegekért való könyörgések is helyet kapnak benne.

A kezdősor – „Nun lasst uns gehn und treten mit Singen und mit Beten” – arra tanít bennünket, hogy minden nyomorúság ellenére énekkal és imával az ajkunkon lépjünk az új esztendőbe. Evangelikus énekeskönyveink közül az 1743-as *Új zengedező menyeei kar* fordítása szemlélteti legszebben ezt az új évi buzdítást: „Jer, menjünk imádsággal, / Éneki buzgósággal / Urunkhoz, ki éltünk / Tartotta, s áldott minket!”

■ FEKETE ANIKÓ

Imádság az új esztendő küszöbén

Hogyan is kezdődhetne másképp az új év? Csak így, hogy hálaéneket

CANTATE

zengünk az ő nagy nevének, igen, áldjuk őt, és hálát adunk. Szeretem ezt az éneket, mert olyan szép ívben követi végig egy imádság felépítését. Megállunk a mindenható Isten nagysága előtt, és kicsinységünk nem enged mást, mint hálaadást, dicséretet, áldást. Hogy miért? Mert megtartott minket, mind ez idáig tenyerén hordozott, védett és kísért a hátunk mögött hagyott esztendőben.

Amikor imádkozunk, sokszor elmondjuk a magasztaló, hálaadó, dicsé- rő szavak után: Uram, te tudod, te ismered gondolatainkat, ki nem mondott szavainkat. Azután csak úgy kijelentünk; mondjuk azt: ez nehéz nap volt, vagy azt: olyan jó, hogy este van, és megpihenhet a testünk. Ebben az énekekben pedig elmondjuk magunknak, Istennek, a minket hallgatóknak, hogy vándorúton vagyunk földi életünk minden napján; ezzel szembesülünk akkor is, amikor az óévől átlépünk az újba. És te hoztál, te segítettél át, Uram.

Azután kérni szoktunk... Kérni magunknak, másoknak, a világnak, egészséget, gyógyulást, erőt, türelmet, áldást, békét, hitet, megmaradást.

Nem tudunk nem kérni az új esztendő küszöbén. Kérünk minde- nekelőtt áldást, kegyelmet kicsire és nagyra, az előttünk álló, ismeretlen útra. Majd könyörgünk az eltéved- tért, az elhagyottért, mert mindket-

tőnek szüksége van rád. Ha sötétség borul elménk, lelkünk, világosság te légy! Ha sorunk rosszabbul menne, mint várnánk, ne csüggedjünk, ínségben gazdságunk te légy!

Nem szoktunk önzők maradni imánkban. A nálunk rosszabb sorban lévők, a nálunk többet szenvedők mindig a szemünk előtt vannak, nem feledkezünk meg róluk. Ez nem csupán kötelesség, hanem őszinte érzés, énekünkben is. Mindennap tudunk betegekről, közeli vagy távoli szereteteink testi próbáiról, és enyhülést kérünk számukra. És kérünk az új év küszöbén is, enyhíts fájdalmaikon! Te adj reményt a könnyebb holnapra!

És mindig van egy legnagyobb. Amit a végére tartogatunk, körüljárjuk, talán már kezünk összekulcsolásakor erre gondolunk, hogy majd csak elmondjuk valahogy. Az új esztendő hajnalán tudjuk – épp ezért esedezve kérünk –, szükségünk lesz Lelked vezetésére, mert sok út van nyitva, számtalan, mely kívánatos lehet, és egyedül könnyen tévedne léptünk rossz irányba. Szeretnénk hűségesek maradni hozzád, de te kell, hogy hűségesse tégy minket!

Bizonyosság. Mert különben miért is fohászkodnánk? Bizonyosan tudjuk, meghallgatsz, és nem csupán meghallgatsz, de meg is adod, amire valóban szükségünk van. S nekünk leginkább áldásodra van szükségünk, mert az új év csak ezzel az áldással lehet boldog. Kísérjen hát áldásod utunkon, Urunk!

■ KECKÓ SZILVIA

A Csendes éj a legtöbbször felvett karácsonyi dal

A *Csendes éj* angol nyelvű változata lett minden idők legtöbbször lemezre énekelt karácsonyi dala Nagy-Britanniában. A PPL szerzői jogi csoport szerint a matuzsálemi, közel százkilencven éves, osztrák eredetű ének olyan „kamasz” karácsonyi dalokat előzött meg, mint a *White Christmas* és a *Winter Wonderland*. A *Csendes éj (Silent Night)* több mint százhetven lemezen szerepel.

Ez egy „gyönyörű dal, amely teljes egészében tükrözi a karácsony hangulatát” – mondja a PPL egyik munkatársa. „A *The Dickies* punkbandától *Sinead O’Connor* énekesnőig mindenki felénekelte, ez is mutatja, hogy milyen jól illik

a különböző stílusokhoz” – jegyezte meg *Mike Dalby*.

A PPL egy hozzávetőleg 1800 karácsonyi lemez tartalmát átfogó adatbázis alapján állította fel a legnépszerűbb karácsonyi énekek listáját. Ami a *Csendes éj*t illeti, Sinead O’Connor változata a legnépszerűbb Nagy-Britanniában. A klasszikust az utóbbi években *Christina Aguilera*, *Susan Boyle* és *Annie Lennox* is énekelte.

A *Csendes éj* eredeti, német nyelvű verzióját *Stille Nacht* címmel egy *Joseph Mohr* nevű lelkész írta 1816-ban. Az ének – amelyet azóta negyvennégy nyelvre fordítottak le – 1818 karácsonyestéjén csendült föl először.

▶ MTI

Szenteste támadtak hívókra

Három templom ellen intéztek támadást szenteste Nigéria északi részén – feltehetően iszlamista szektatagok. A támadásokban hatan meghaltak, és egy templom leégett – közölte a nigériai hadsereg egyik szóvivője.

Alamderi térségében, Maiduguri városában egy baptista templomba rontottak be a Boko Haram nevű csoporthoz tartozó fegyveresek: öten – köztük a lelkész – meghaltak. A templomot a támadók felégették. A város egy másik részén egy biztonsági őrt öltek meg egy templomban a szektatagok. Egy harmadik támadást Maiduguriban katonáknak sikerült megakadályozniuk.

▶ MTI

Assisi Szent Ferenc állított fel először betlehemet

Az első karácsonyi betlehemállítás – amely szokás később világszerte elterjedt – *Assisi Szent Ferenc* nevéhez fűződik. Az itáliai Greccióban 1223-ban kérte meg egy barátját, hogy rendezzen be egy barlangot, készítsen jászolt, hozzon szalmát, szamarat, ökröt, és értesítse a pásztorokat. Így – „alkalmi színészekkel” – elevenítették fel a szent éjszaka eseményeit. A fákllyakkal messze földről érkező zarándokok egyike Ferenc beszéde után azt észlelte, hogy a jászolba fektetett baba megelevenedett

– közölte a Ferences Sajtóközpont december 23-án a Magyar Távirati Irodával.

A betlehemállítás az egykori események átélését segíti, felhívva az emberek figyelmét arra, hogy Jézus „hajléktalanul, nincstelenül jött a világra, magára véve minden emberi fájdalmat, nélkülözést, vagyis egy lett velünk e szent éjszakán” – fogalmaztak.

Assisi Szent Ferenc azt is elrendelte, hogy karácsonykor bőséges alamizsnát adjanak a szegényeknek, és kérte a gazdákat, hogy „a Jézus jászlánál hűségesen

szolgáló jóságok utódai e napon dupla adag takarmányt kapjanak”.

Közlésük szerint országosan is kiemelkedő a pécsi ferences templom betleheme, melynek több tucat életnagyságú figuráját ferences szerzetesek faragták több mint száz éve. Az egyik „háromkirály” élethű elefánton érkezik meg minden évben a templom szentélyébe, és nem hiányzik a ferences betlehemes elefánt a budai, Margit körüli templomból sem.

▶ MTI

A Jupiter lett volna a betlehemi csillag?

Évszázadok óta foglalkoztatja a tudósokat a betlehemi csillag – üstökös, avagy szupernóva (a Napnál nagyobb tömegű csillag végső robbanása) jelezhetette-e a napkeleti bölcsnek Jézus születését? Egy brit csillagász szerint viszont a Jupiterről van szó.

A bibliai leírásokban sok a bizonytalanság, így nehéz pontosan megállapítani, hogy mi is történt több mint két évezreddel ezelőtt, ám *Mark Thompson* egy jelentős csillagászati eseményt fedezett fel, amely megmagyarázhatja a jelenséget – olvasható a *Discovery News* (<http://news.discovery.com>) hírei között.

Történelmi feljegyzések, valamint a bolygók és a csillagok kétezer évvel ezelőtti helyzetének számítógépes szimulációja alapján a brit asztronómus úgy véli, hogy a betlehemi csillag történetét a Jupiter mozgása magyarázhatja meg.

A Kr. e. 3 szeptemberre és Kr. e. 2 május közötti időszakban három olyan együttállás volt, amikor a Jupiter igen kö-

zel került az Oroszlán csillagkép legfényesebb csillagához, a Regulushoz. Az események eme ritka sorozata igen furcsának tűnhetett azok szemében, akik jártasak voltak a csillagászat tudományában.

Mark Thompson kiderítette, hogy a gázóriás kelet felé haladva közelítette meg a Regulust, mielőtt irányt váltott volna, s nyugati irányban haladt el a csillag mellett. Ezt az irányváltást retrográd mozgásnak nevezik. Mivel a Föld és a Jupiter majdnem kör alakú pályán halad, ám bolygónk gyorsabban kering, úgy tűnhet, mintha „megelőznék” a gázóriást. Látásból mintha a Jupiter irányt váltott volna, majd ismét „tett egy fordulatot”, hogy újra kelet felé vegye az útját...

A három napkeleti bölcs – kiket sokan a zoroasztrizmus nevű vallás papjainak hisznek, s ha ez a feltételezés igaz, képzett csillagászok voltak – felfigyelhetett a Jupiter furcsa mozgására, amelyet égi jelnek véltek. „A retrográd mozgás azt jelentette, hogy a bolygó nyugati irányban

haladt, s a három bölcs Perzsiából a Jupitert követte” – hangsúlyozta Mark Thompson.

Tevéháton az út körülbelül három hónapot vehetett igénybe, s érdekes módon ez idő alatt haladt a Jupiter nyugat felé.

Az Indiana Egyetem kutatói 2003-ban állapították meg, hogy egy hónappal a Mark Thompson által kiszámított időpont után a Jupiter és a Vénusz látványos együttállása volt: a két bolygót Kr. e. 2 június 17-én szabad szemmel nem lehetett „elválasztani” egymástól az égen.

Elvezethette-e a bizarr irányváltásokat végrehajtó Jupiter, amely látványos együttállásba is került a Vénusszal, a három napkeleti bölcs Betlehembe? Ez lehetett véletlen egybeesés, de létezik egy sor más magyarázat is a betlehemi csillagra. Ám a Jupiter eme bizonyított együttállásai olyan látványos égi események voltak, amelyeket feljegyeztek az ókori szövegekben.

▶ MTI

Egy ország, ahol huszonhat napos a karácsony

▶ **A címben megfogalmazott állítás korántsem teljesen igaz. Tréfasán fogalmazott így Magnea Sverrisdóttir, amikor a hazájában, Izlandon honos karácsonyi szokásokról kérdeztem. Erre a beszélgetésre még 2010 novemberében került sor Piliscsabán, egy nemzetközi női konferencián. Úgy vélem azonban, hogy az izlandi teológusnő szavai most is aktuálisak, különösen az új esztendő küszöbén, amikor olykor még a hívó emberek is aggodalommal telve tekintenek a holnap elé...**

Magnea Sverrisdóttir

ponta szembe kell, hogy nézzünk. Szigetünk ki van szolgáltatva a természet erőinek. Nemcsak lenyűgöző gejzíreink, hőforrásaink vannak, hanem veszélyekkel is kell számolnunk. A házakat Izlandon például eleve úgy kell építeni, hogy ellent tudjanak állni a gyakori földrengéseknek.

– A 2008–2009-es esztendőben nemcsak a természet erői, hanem a pénzvillág csődjé is megrázta országukat.

– Meg fogja lepni a válaszom: én ezt nem bánom. Természetesen trauma volt átélni, hogy egyik napról a másikra csődbe ment az ország. A lakosság nagy százaléka kifejezetten jómódban élt. A bankszektor virágzott. Megérte hiteleket felvenni autókra, egzotikus utazásokra, hiszen a biztos jövedelmekből könnyedén lehetett törleszteni az adósságot. Most sokan fulladnak bele felvett hiteleik visszafizetésébe. Nagyon sajnálom ezeket az embereket. Én magam is vissza kellett, hogy fogjam a kiadásaimat.

Nehéz időszak áll előttünk, amíg a gazdasági összeomlás után újra talpra állhatunk. Mégis azt mondom, nem volt hiábavaló ez a szenvedés. Szembesülniük kellett az izlandiaknak azzal, hogy az ember életében mi is az igazi érték. A jómódban ugyanis az ember könnyen megfeledkezik a valóban fontos dolgokról. Óriási lehetőség, ugyanakkor mérhetetlen felelősség is ez most az egyház számára. Izlandon szinte mindenki evangélikus. Államegyházként a születések, a halálozások alkalmával hivatalosan találkozunk az emberekkel. Eddig azonban kevesen jártak templomba, kisebbségben voltak azok, akik ápolták a kapcsolatot a gyülekezetekkel. Ez az elmúlt két évben megváltozott. Az emberek megkeresnek bennünket problémáikkal, kilátástalan helyzetükben tőlünk kérnek tanácsot. Vágy van bennük a transzcendens, vagyis az e világ feletti értékek iránt. Keresik azt a valakit, aki biztos alapja lehet az életüknek.

– Hol érzi az egyház szolgálatának a buktatóit?

– A hitelesség kérdésében. Ha Krisztus népe nem követi azt az értékrendet, amelyet szóval hirdet, akkor nemhogy alkalmatlan eszköze, hanem egyenesen gátja lesz annak, hogy az emberek Krisztushoz találjanak. Tagja vagyok egy tényfeltáró bizottságnak. A közelmúltban derült ki, hogy egy korábbi egyházi vezetőnk bizonyítottan molesztált, szexuálisan bántalmazott fiatal lányokat. Ez a botrány megrázta az izlandi közvéleményt. És most ennek az egy lelkésznek a sokáig takargatott bűnével azonosítják magát az egyházat. A tényfeltáró bizottság egyik feladata, hogy őszintén beszéljen a történekről, kifejezze együttérzését az áldozatok felé. Legfőképpen azonban az a fontos, hogy kioldozza azokat a működési szabályo-

kat, amelyek megakadályozhatják, hogy ilyen ismét megtörténhessen.

– Ez a gyakorlatban mit jelent?

– Ifjúsági táborainkban például megszabtuk, hogy a férfi vezetők milyen feltételekkel érintkezhetnek a leányokkal. De számtalan módon igyekszünk tenni azért, hogy egyházi dolgozóink szolgálataira ne vetülhessen a gyanú árnyéka sem.

– Végezetül elárulná, miért is mesélte mosolyogva, hogy Izlandon az ünnep huszonhat napon át tart?

Az izlandiak hagyományos építésű házaival a bonyhádi evangélikus gimnázium diákjai közül is megismerkedhettek néhányan

– Tudja, mi tele vagyunk titkokkal. A téli éjszakákon nagy a sötét, a földből mindenfelé sejtelmes gőz árad. És természetesen a mélységben, a magaslatokon szellemek laknak... Ne ijedjen meg, nem tértem pogány hitre, csupán az ősi, izlandi mondavilágot idézem.

Nálunk karácsony ünnepe sem lehet mesék nélkül. Izlandon nem a Mikulás hozza az ajándékot, hanem Gryla tizenhárom fia. Ő sajnós gonosz tündér, de a gyermekei már kedves manócskák. Egyenként látogatják meg a gyereket, és minden

este ajándékot hoznak. Első éjszaka, december 14-én Gully jön. Ő az egyetlen komisz manó, merthogy azoknak a csizmájába, akik rosszaloktak, csoki helyett bizony burgonyát tesz. Huszonhat napig tart a móka, hiszen Gryla fiai ahogyan jönnek, úgy is térnek vissza egyenként a hegyekbe. Az utolsó manó visszatérése január hatodikára esik. Bizonyára a kereszténység befolyásolta az eredetileg pogány hagyományt, hogy a zárás épp vízkereszt ünnepére került.

Sok vidámság van ezekben a napokban. A manóknak tejet, kenyérmorzsákat kell kitenni, s mindez rendre el is fogy másnap reggelre. E rituálék azonban a félelemben gyökereznek: az emberek azért lakatták jól a manókat, hogy azok ne támadjanak ellenük. Így karácsony táján gyakran jut eszembe a betlehemi angyalok éneke: „*Ne féljtek!*” Micsoda üzenet hordozói lehetünk mi, keresztények! Eljött a világba az, aki megszabadíthat a félelmeinktől, aggodalmainktól.

■ B. PINTÉR MÁRTA

■ DR. FABINY TAMÁS

► Advent harmadik hetében, egy esti órán érkezem Rómába, hogy a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) küldöttségével ellátogassunk a Vatikánba, és találkozunk XVI. Benedek pápával. Amint a Leonardo da Vinci repülőtéren csomagomra várok, a csarnokban elhelyezett kivetítőn a RAI tévétársaság híradójának felvételein a belvárosban kitört kisebb zavargásokat nézem. Stílusosan ezt ribilliónak nevezhetjük: tüntetők kárakatokot zúznak be, gépkocsikat gyűjtanak fel. Mindennek oka, hogy Berlusconi miniszterelnök aznap délután, ha hajsál híján is, átvészelt egy bizalmatlansági indítványt. Sokak véleménye az, hogy ezt néhány hónapra megvesztegetésével tudta csak elérni, a tüntetők ezért lemondását követelik. A városba érkezésemet ez annyiban befolyásolja, hogy a taxis azonnal jelzi: a szokásos negyven eurós fuvardíjat, egyfajta veszélyességi pótlékkal megfejezve, most hatvanra emeli. Ezért aztán „emelt szintű” szolgáltatást kapok, hiszen a jó félórás út alatt olasz nyelvecskét is ad nekem. Angollal vagy némettel hiába próbálkozom, ő csak olaszul magyarázza a belpolitikai helyzetet. Udvarias „si, si”-vel próbálok válaszolni, majd nyomatékosítom úti célot: „Vaticano?” „Piazza San Pietro?” – kérdez vissza, amire én büszkén válaszolok: „No, no. Vaticano centro.”

Vendéglátóink ugyanis abban a megtiszteltetésben részesítették kis csoportunkat, hogy a Vatikánon belül biztosították szállásunkat. Ezért aztán Róma közepén át kell lépnünk egy államhatárt, és udvarias, de határozott ellenőrzés után megérkezünk a 0,44 négyzetkilométer területű államba. Itt hirtelen elnémulnak az utcai zajok, és méltóságos csöndben gördül az autó. Még sofőröm is elhallgat. Kicsit kering a szűk utcácskákban, majd úgy dönt, hogy megérkezünk, és kirak egy sötét ház előtt. Gyanús, hogy nem jó helyen járok, de azért bemegyek az épület mediterrán udvarába. Suhogó reverendákra számítok, ám meglepetésemre egy baseballsapkás kamaszba botlom, aki éppen a szemetet viszi le a kapualjban álló kukába. Mint egykor én Budapest VIII. kerületében... Vatikán állam mintegy ezer állandó lakosa között természetesen vannak civilek is.

A fiú kedvesen útbaigazít, hogy a Domus Sanctae Marthae egy sarokkal odébb van. Ott már valóban vannak, kedves apácák mutatják meg a szállásomat. Kiderül, hogy konklávék idején a bíborosok szoktak itt lakni. Evangélikus küldöttségünk többsége már megérkezett, így Munib Younan szentföldi püspökkel, az LVSZ elnökével, Martin Junge főtítkárral és két alelnöktársammal gyors egyeztetést tudunk tartani. Miután elkészünnünk egymástól, rövid sétát teszünk a vatikáni utcácskákban.

A kulcsok hatalma

Monumentálisan magasodik előttem a Szent Péter-székesegyház. E kései órán már nincsen kivilágítva, de ez a belső, turisták által nem látott oldala talán máskor is sötét marad.

Természetesen eszembe jut, hogy az elhíresült bűnbocsátó cédulák kibocsátásának gazdasági oka éppen a gyűjtés volt erre a hatalmas katedrálisra. Gondolok Luther római útjára is, amelyre pontosan ötszáz éve

Vaticano centro

Szubjektív római tudósítás

került sor. A buzgó szerzetes rendjének vezetésétől kitüntetésként kapta ezt az utazást, ám némely feltételezés szerint mindez a visszajára fordult, mert Márton barátban már akkor érlelődni kezdett a pompázatos katolikus egyház megújításának szándéka.

Az éjszakai órán szállásom kulcsát szorongatom: a recepciós apáca lellemre kötötte ugyanis, hogy ez mindig legyen nálam, és ha bárhol megszólít egy svájci gárdista vagy rendőr, akkor ezzel tudom igazolni, hogy hivatalos látogató vagyok. Csak magamban mondom, hogy Róma bizony tud valamit a kulcsok hatalmáról... Szobámba visszatérve még elolvassom az *Útmutató* napi igéit, ezek közül az egyik a *Magnificatból* való: „...rátékintett szolgálóleánya megálázott voltára: és íme, mostantól fogva boldognak mond engem minden nemzedék...” (Lk 1,48) Anélkül, hogy teológiai disputára készülnék, jó szívvel állapítom meg magamban, hogy ez a Szűz Mária nem elválaszt, hanem összeköt minket. Ő nem „az ég királynője”, hanem alálatos szolgálóleány, aki alárendeli magát Isten akaratának.

Másnap reggel immár az egész evangélikus küldöttség együtt van, közösen készülünk a hivatalos tárgyalásokra. A pápánál való látogatásunkat megelőzi ugyanis egy tanácskozás, amely beilleszkedik a Vatikán és az LVSZ közti rendszeres egyeztetések sorába. Az audienciára készülve Munib elnök ismerteti velünk annak a beszédnek a nyers változatát, amelyet a pápánál kíván elmondani. Alkalmi ökumenikus szerkesztőbizottságként közösen csiszoljuk a szöveget. Egyetértünk abban, hogy a súlypont a 2017-es reformációi évforduló legyen, annak hangsúlyozása, hogy a jubileum alkalmat adhat az egész egyház megújulására és ennek jegyében az egymáshoz való közeledésre. Az ehhez kapcsolódó másik téma a látható egység megvalósulási folyamatában az úrvacsorai közösség szorgalmazása. Egyetértünk abban, hogy jelenleg ennek fő akadálya a lelkesi hivatásról alkotott eltérő kép, amely kérdéssről hosszú évek óta folyik már teológiai eszmecsere.

Igyekszünk kiegyensúlyozott szöveget készíteni, egyrészt utalva sokak régi vágyára, hogy az oltárközösség megvalósuljon, másrészt tudatosítva azt, hogy a mi részünkről ez nem járhat együtt egyfajta teológiai minimalizmussal, vagyis azzal a szemlélettel, hogy mindegy, mit hisz valaki, csak jöjjön az oltárhoz. Egyetértünk abban is, hogy Munib elnök – mint szentföldi arab keresztény – felemelje szavát a közel-keleti rendezés érdekében.

Kívánatosnak tartjuk végül, hogy a köszöntőbeszéd utaljon a stuttgarti nagygyűlésen történt megbékélési aktusra, amelynek keretében megkövettük azokat a mennonitákat, akik a 16. században üldözött anabaptisták utódai. Itt szerepel egy olyan mondat, amely a katolikus egyházat

is emlékeztetheti arra, hogy ők is részesei voltak vallásüldözésnek.

A felkészülő beszélgetés őszinte légkörében arról is szót ejtünk: elképzelhető, hogy a Vatikán számára kellemetlen lehet az a tény, hogy küldöttségünkben – az észak-európai régió alelnökeként, a norvég Helga Haugland Byfuglien személyében – püspöknő is helyet kapott. Valaki még azt az értesülést is megosztja a többiekkel, hogy emiatt talán nem készül majd csoportkép a látogatás végén. Teljesen egyetértünk abban, hogy mi e téren is vállaljuk saját teológiai meggyőződésünket és egyházi gyakorlatunkat.

La Sacra Bibbia és Lutherbibel

Római látogatásunk részeként találkozunk a kicsi Olasz Evangélikus Egyház vezetőivel is. Az egyház központjában a különböző munkaágak képviselőinek beszámolóit hallgathatjuk meg, majd a kápolnában közös áhítatot tartunk Holger Milkau esperes szolgálatával. Itt vehetjük először kézbe a néhány héttel ezelőtt megjelent új, német és olasz nyelvű énekeskönyvet. Az egyház két nyelvűségének jele az egy kötetben megjelentetett *La Sacra Bibbia és Lutherbibel*.

Az LVSZ-delegáció tagjai Kurt Koch bíborossal (jobbán Munib Younan elnök)

Az egyházi központban találkozzunk a Melancthon Központ diákjaival is, ők örömmel idézik föl, hogy az elmúlt években két magyar ösztöndíjast is fogadhattak. A nápolyi evangélikus óvoda és általános iskola igazgatójának pedig azt vetem fel, hogy jó lenne a mi egyházunk egy in-

tézményével testvérintézményi kapcsolatot kiépítenie.

Délután Róma evangélikus gyülekezetébe látogatunk el. Éppen az asszonykörnek van összejövele: kávé és sütemény mellett értékeli ki a karácsonyi vásár szervezését, amelynek bevétele – több mint húsz ezer euró! – karitatív célokat szolgál.

Az ökumené kérdéséről szólva Jens-Martin Kruse lelkész arról számol be, hogy elsősorban a bencésekkel ápolnak szoros kapcsolatot, de az egyetemes imahéten napi három-négy helyre is hívják... Lassan célt ér továbbá az a törekvésük, hogy Rómában Luther Mártonról utca neveztesék el.

A napot a – Rómában amúgy ritkaságszámba menő – neogótikus templomban tartott istentisztelet zárjuk, amelyen az LVSZ afrikai alelnöke, Alex Malasusa tanzániai elnök-püspök hirdeti az igét.

„1517-es események”

December 16-án, csütörtökön különösen is fagyos reggelre ébredünk. Róma vacog: itt ritkán mérnek minuszokat. De vajon igazuk van-e azoknak, akik szerint lehűlt az ökumenikus légkör, sőt fagykarak érték az egyetértéseket?

Napunkat a vatikáni együttműködés központjában kezdjük. A falakon az ökumenikus mozgalom számos dokumentuma és a jelentősebb események fotói láthatók. A központi tárgyalóban Péter és András apostol ikonja jelképes jelentőségű: a két testvér mosolyogva átöleli egymást. Kicsit hasonlít erre az a fotó, amelyen Walter Kasper bíboros és Ishmael Noko egykori LVSZ-főtítkárral fogózik össze az evangélikus-katolikus *Közös nyilatkozat* 1999-es aláírása után.

Amikor a levéltár és a könyvtár helyiségeit mutatják meg nekünk, akkor Munib püspök félhangosan megjegyzi: „Na, most talán megismerjük a Vatikán titkait.” Egyik kísérőnk ugyanilyen derűsen válaszol: „Sok minden számunkra is titok!”

Azt azért örömmel nyugtázzuk, hogy a könyvtárban „evangélikusság” címszóval jelölve több folyóme-ter könyvet és periodikát tárolnak.

LVSZ új vezetésének szándékairól, a stuttgarti nagygyűlés utóéletéről, a 2017-es tervekről. Az egyes tagegyházak életének bemutatása során kitérek arra is, hogy januártól az én hazám lesz az Európai Unió soros elnöke. Ő is fontosnak tartja egyházaink közös társadalmi megjelenését ebben a jelentős időszakban.

Délben indulunk az audienciára. A svájci gárda tagjai előbb feszes tisztelegéssel, majd fesztelen barátsággal fogadnak. Koch bíboros vezet végig a turisták elől elzárt helyiségeken: mindenütt szobrok és festmények. Némi várakozás után megnyílik a pápa dolgozószobájának ajtaja, és a titkár betessékel minket.

XVI. Benedek mosolyogva elénk jön, kezét fogunk. Mindannyiunkkal vált néhány szót. Anélkül, hogy előre elhatároztam volna, Jézus-könyvét hozom szóba. Előbb mintha meglepné, hogy nem ökumenikus témát érintek, ám azután igen élénken érdeklődik művének magyarországi fogadtatásáról, és elmondja, hogy hamarosan megjelenik a második kötet. „Jó dolog a pápával Jézusról beszélgetni” – mondom magamban, szándékosan eltúlozva az alkalmi jelentőségét, hiszen a szigorú protokoll szerint csak néhány mondatot válthatunk kötetlenül.

Következik elnökünk, Munib Younan püspök beszéde. A számomra már jól ismert mondatokat hallva Benedek pápa reakcióját figyelem. Az adventi utalások idején derült, a közel-keleti helyzetet értékelő bekezdés során reformálást látok az arcán, a 2017-es reformációi év vagy a közös úrvacsoravétel témája alatt viszont nem áru el érzelmeket.

Válaszában többször az „evangélikus barátaim” fordulattal él. Feltűnik viszont, hogy kerüli a „reformáció” szó használatát, és „1517-es eseményekről” beszél. Talán nem szentségtörés, ha nekem erről az jut eszembe, hogy nálunk évtizedeken keresztül azért beszéltek emberek „56-os eseményekről”, hogy elkerüljék az állásfoglalást a „forradalom vagy ellenforradalom” kérdésében. Ez a vita nálunk, Istennek hála, eldőlt. Csak remélni tudom, hogy – akár már 2017-ben – a katolikus egyház is pozitív tartalommal fogja használni Lutherék munkásságára a *reformáció* kifejezést.

A pápai beszéd lényege legjobban talán e két mondatában mutatkozik meg: „Isten segítségével lehetővé vált, hogy lassan és türelemmel elmozdítsuk az akadályokat, és az egység jelei láthatóvá váljanak. Mindez a teológiai párbeszéd és az együttműködés által lehetséges, amelyben nagy szerepet játszanak a helyi közösségek.”

Úgy érzem, ez a záró fél mondat – akár csak az egész látogatás – bátorítást jelent arra, hogy a magunk kis köreiből kezdjük az egység munkálását. Hiszem, hogy Jézus nem hiába könyörgött tanítványaiért, „hogy mindnyájan egyek legyenek” (Jn 17,21).

Ismét taxival megyek a reptérre. A szokásos római dugó miatt sokat állok egy helyben. Egy plakátra leszek figyelmes, amely kiállítást hirdet a Villa Borghesében, Lucas Cranach – *A másik reneszánsz* címmel. Örömmel nyugtázom, hogy a reformáció festőjének Luther-ábrázolása is szerepel ezen a tárlaton. Elképzelek egy talán nem túl távoli jelenetet: taxiba ülök a római repülőtéren, és urasan csak ennyit mondok: „Via Lutero, prego!”

A szerző az Északi Egyházkerület püspöke, a Lutheránus Világszövetség alelnöke

A Nemzeti Fórum elnöke szerint támogatni kell az egyházi médiát

Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke szerint az ország erkölcsileg széttűzött, ennek ellensúlyozására anyagilag támogatni kell az egyházi médiumokat. A fideszes politikus, a Nemzeti Fórum elnöke tavaly december közepén, a *Katolikus egyház a médiában* című rendezvényen arról is beszélt, hogy a szakemberek nagy hangsúlyt kell helyezni.

Lezsák Sándor a Nemzeti Fórum Kölcsény Köre konferenciasorozatának budapesti eseményén azt mondta, hogy a Magyar Katolikus Rádió „elképesztően kevés pénzért dolgozik”, ezért az ottani szakemberek rákényszerülnek arra, hogy máshol is munkát vállaljanak. Véleménye szerint a közszolgálati médiumokból is hiányoznak azok a műsorok, amelyek értékeket közvetítenek.

Juhász Judit, a Magyar Katolikus Rádió vezérigazgató-helyettese rámutatott: a hagyományos értékeket őrző sajtóorgánumoknak „rettentően nehéz” a helyzetük. Hozzátette: egy felmérés szerint egy évben 190 milliárd forintot költenek reklámokra a

médiában, ebből a konzervatív sajtó mindössze 2,8 százalékkal részesedik. Szólt arról is, hogy felnőtt egy fiatal keresztény-konzervatív generáció, amely nívós munkát végez a katolikus sajtóban, ugyanakkor ők is megszenvedik a pénzühiányt.

Juhász Judit szót arról, hogy rádiójuk január 15-én elhallgat a középhullámú frekvencián, utána az ultrarövidhullámú (URH) sávon adják műsoraikat. Közlése szerint a médiantanács a tervek szerint rövidesen dönt majd arról a néhány frekvenciáról, amelyeken „még van esélyük adások szórására”. Mint elmondta: megkötötték a megállapodást a Magyar Televízióval, ennek értelmében műholdon keresztül lehet majd fogni a katolikus rádió adásait.

A rendezvényen bevezetőt mondott Horváth Béla, a Kölcsény Kör vezetője, előadást tartott Rátkai Balázs, az Új Ember hetilap, Czoborczy Benke, a *Keresztény Élet* hetilap, illetve Szám Katalin, a *Képmás* magazin főszerkesztője.

► MTI

Környezetkímélő Vatikán

Két, a napenergiát hasznosító berendezéssel a Vatikán lett a világ legkisebb környezetkímélő állama. A *L'Osservatore Romano* című vatikáni lap információi szerint az egyházi állam lakosonként 200 watt napenergiát termel.

A Vatikán a világ legkevesebb lakosú szuverén állama – az olasz főváros, Róma területén lévő egyhá-

zi államban csupán mintegy nyolcszázan élnek.

Az olasz sajtó XVI. Benedek pápát máris zöld pápáknak emlegeti a környezetvédelem érdekében tett intézkedései miatt. A Vatikán dolgozói már azt is fontolóra vették, hogy elektromos autóval helyettesítik a híres pápamobilt.

► MTI

HIRDETÉS

Pályázati felhívás

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma (1085 Budapest, Üllői út 24.) pályázatot hirdet a Balassagyarmati Evangélikus Szeretetház (2660 Balassagyarmat, Deák F. u. 22.) intézményvezetői állásának betöltésére.

Az intézményvezető által ellátandó feladatok: feladatkörét az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. tv. 19. §-a határozza meg. Munkahely: Evangélikus Szeretetház, Balassagyarmat.

Pályázati feltételek:

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló I/2000. (I. 7.) SZCSM-rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott képesítés;
 - a 257/2000. (XII. 26.) kormányrendelet 3. §-ának (3) bekezdése szerinti szakmai gyakorlat;
 - magyar állampolgárság;
 - büntetlen előélet.
- Előnyt jelent:
- hosszabb idejű vezetői gyakorlat;
 - evangélikus egyháztagság;
 - idegennyelv-tudás;
 - B kategóriás jogosítvány;
 - felhasználói szintű számítógépes ismeret.
- A pályázathoz csatolni kell:
- az iskolai végzettséget igazoló okiratot;
 - szociálpszichológus-bizonyítványt vagy a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a kinevezést követő két éven belül vállalja a szociális szakvizsga megszerzését;
 - önéletrajzot és részletes szakmai életrajzot;
 - az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot és szakmai helyzetelemzésre épülő elképzeléseket;
 - 30 napnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt;
 - keresztlevelet;
 - lelkészi ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkésztől.

A megbízás időtartama 6 év, 3 hónap próbaidő kikötéssel. Az állás hely betölthető az elbírálást követően; várhatóan 2011. március 15-től. Bérézés: Kjt. szerint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2011. február 10. A pályázat benyújtásának helye és módja: a pályázatot a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája titkárságának címére (1085 Budapest, Üllői út 24. I. em.) kérjük benyújtani 3 példányban (2 példányt papíron, 1 példányt pedig elektronikus adathordozón [CD-n]), zárt borítékban. A borítékra, kérjük, írják rá: „Evangélikus Szeretetház”.

A pályázat elbírálásának rendje: az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény szerint. A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető a 20/770-3643-as telefonszámon.

Természettudományokban élen a bonyhádi gimnazisták

Második alkalommal írta ki a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) és a Magyar Innovációs Szövetség a *THE program (tudományos, hasznos, emberi)* országos természettudományos középiskolai pályázatot. A tudáspróbára több mint ötven iskola közel kétezer-ötszáz diákja nevezett be ötfős csapatokban. Az Akadémián rendezett december 2-i döntőbe öt oktatási intézmény egy-egy csapata jutott be. A verseny fővédnöke dr. Pálkás József, az MTA elnöke volt.

A vetélkedő során a diákoknak a kémiában, biológiában, fizikában, földrajzban, csillagászatban és in-

formatikában való jártasságukat kellett bizonyítaniuk. Mivel mostanában Magyarországon háttérbe szorultak, a diákok között kevésbé népszerűek a természettudományos tárgyak, a verseny ezek népszerűsítését is célozta, felkeltve a fiatalok érdeklődését e területek iránt.

A tudáspróba végeredménye: 1. Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium (*Gulyás Péter, Neubauer Antal, Szinger Árpád, Oláh István, Takács Gábor*); 2. Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest; 3. Révai Miklós Gimnázium, Győr; 4. Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimná-

ziuma; 5. Horváth Mihály Gimnázium, Szentes.

A győztes bonyhádiak ajándéka egy értékes laptop, egy prágai hétvége a csapattagoknak és a felkészítő tanárnak, *Gruber Lászlónak* és előfizetések a *National Geographic* című magazinra.

Maga a gimnázium is profitál a győzelemből: természettudományos roadshow keretében látványos kísérletekkel ismerkedhetnek a bonyhádi tanulók, illetve a csapat tagjai és még néhány iskolatársuk ellátogathatnak az Eötvös Loránd Tudományegyetem laboratóriumaiiba.

► MR

Szabó András Péter, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének munkatársa a löcsei evangélikus gyülekezet könyvtárában – a szeptesi huszonnégy lelkész fraternitásának (esperességének) 1598-as keltezésű jegyzőkönyvében – bukkant rá erre a Luther Márton és Philipp Melancthon ábrázoló kettős portréra.

Börtönbe vonulnak a teológusok?

Mihály Attila büntetés-végrehajtási ezredes, intézetparancsnok meghívására a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben tett látogatást Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora. A december 13-i győri eszmecsere alkalmával a rektor az intézetben zajló munkával ismerkedett, illetve megbeszélést folytatott a parancsnokkal és Jánosa Attila intézeti lelkésszel a börtönlelkészi szolgálat aktuális kérdéseiről. A látogatás előkészítése volt az egyetem és az intézet közötti együttműködési megállapodásnak az evangélikus teológushallgatók szakmai gyakorlatának lehetőségéről.

► EvÉlet-infó

Ajándék

Valamikor november első napjaiban egy szerkesztőségi körkérdés címettel felkértek, írjam meg röviden, mit gondolok az ajándékról, az ajándékozásról. A bizalommal a Credo című evangélikus folyóirat főszerkesztő asszonya tisztelt meg, Zászkaliczky Zsuzsannát és szerkesztői munkásságát – amelynek remek könyvek is köszönhetőek – nagyra becsülöm. A kért írásokat a karácsonyra megjelenő számba tervezték, a hónap első felében minden időmet és figyelmemet elfoglalta egy nagy munka, így csak november 22-én tudtam megírni és elküldeni mondandómat, remélve, hogy még nem készem el. Végül nem jelent meg az írásom, ám nem az én késésem miatt. De erről később.

Embernél szándék, ami Istennél ajándék – olvashatjuk Erdélyi János 1851-ben megjelent közmondás-gyűjteményében. A népi okoskodás mintha a lekenyerezéssel társítaná az ajándékozást. Magam is hasonlóképpen gondolom botcsinálta lélekfigyelőként és felnőtt gyerekek apjaként, ha nem is a régi szólás értelmében. Az ember, természetéből fakadóan, azért ad kicsinek, nagyoknak, szülőnek, gyereknek, házastársnak, rokonnak és barátának olyasmint ajándékba, amivel megörvendeztetni, mert célja van vele. Nem öncélja, hanem célja, egészen pontosan: szándéka, ami a felsorolt „célszeméllyekkel” va-

lő viszonyából következően csakis jó szándék lehet. A megajándékozott kisgyermek önfeléd öröme a csillogó karácsonyfa, az alatta lévő játék autó, baba, mackó láttán, az apa és a jó barát elégedett mosolya, amellyel a jól etalált könyvet, a különleges bor palackját forgatja, a vágyott parfümöt megpillantó feleség megkönnyebbült sóhajlata annak is örömet szerez, akitől ajándékba kapta. A kisgyermekes szülők titkos önzése, hogy mindent megadhassanak nekik, amit ők nem kaptak, kaphattak meg a szüleiktől, a gyermekek felnőtté válásával szűnik meg. Vagy még akkor sem. A legszerencsésebb dolog, ami egy idősebb, révbe érkezett emberpárral történhet, az, hogy már végképp önzetlen ajándékokkal tehetik szebbé, jobbá a gyermekeik és más szeretteik életét.

Pár napra rá, hogy (nagyjából) ezt az írást elküldtem, kedves, de szomorú válasz érkezett a főszerkesztő asszonytól. Elpanaszolta: nagyon sokan visszamondták a felkérést, így nem tudok bőséggel és minőségű írott anyagból válogatni, az ünnepi témához méltó összeállítást készíteni. Ha még az utolsó pillanatban befutna néhány írás, kitálal valamilyen megoldást – írta –, ha pedig nem, akkor ez is az egyike lesz hamvába holt ötleteinek.

Elszomorított a dolog. Az egyetlen, aminek örültem, hogy az én írá-

som, ha késve is, de még időben beérkezett, így nem rajtam múlt, hogy meghíúsult Zászkaliczky Zsuzsanna igazán szép és támogatóra méltó terve. Lenne okom szégyenkezni miatta, ha nem így történt volna, hiszen mindazok, akiket felkért – ha nem gondoltak is erre, amint a főszerkesztő asszony sem gondolhatott ilyet –, egy-egy rejtett ajándék, mégpedig karácsonyi ajándék elkészítésére kaptak rejtett megbízást. Igen, egy írás is lehet ajándék. Ajándék a címzetnek, ajándék az olvasónak. Korábban ez nekem sem jutott az eszembe, amikor szívesen elbambulok a témával egy-két órácskát. Ilyesmít még úgysem kértek tőlem, hadd lám, mi jut eszembe róla, töprengjünk csak el egy kicsit a kérdésre adandó feleleten.

Néhány napja szép karácsonyi üdvözlőket kaptam a Credo folyóirat nevében Zászkaliczky Zsuzsannától mindenféle jókívánsággal. Itt köszönöm meg, boldog, békes új esztendőket és áldást kívánva munkájára. Jó elképzelései ne maradjanak hamvába holt ötletek. De ahhoz, hogy ajándékká válhassanak, együtt gondolkodó társkakra lesz szüksége.

► LUDWIG EMIL

Az írás eredetileg a Magyar Nemzet 2010. december 27-ei számában jelent meg.

„Fegyelem és képesség”

Beszélgetés Pröhle Gergely országos felügyelővel

► **Ki hinné, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) 2006-ban megválasztott országos felügyelőjével az *Evangélikus Élet* még nem készített interjút?! Ám valószínűleg nem azért lep meg sokakat e tény, mert a jegyzeteivel olvasóinkat is rendszeresen megtiszteltó Pröhle Gergely megnyilatkozásairól természetesen rendre tudósítunk. Sokkal inkább azért, mert kétségkívül ő az a szekuláris médiában is gyakran megszólaló evangélikus vezető, akivel egyházi közegen kívül is legtöbbször „találkozhatunk”. És aki – mellesleg – nem is csupán idehaza (el)ismert. Míközben 2009-ben egy német világcég tanácsadójaként vehette át – úgy is, mint hazánk korábbi berlini nagykövete – a Német Szövetségi Köztársaság első osztályú Szövetségi Erdemkeresztjét (Bundesverdienstkreuz), ma éppúgy a Külügyminisztérium állományában dolgozik, mint az MEE országos felügyelőjévé történt beiktatásakor. Most éppen helyettes államtitkár.**

– Szinte nincs olyan hónap, hogy ne találkoznánk egy-két egyházi eseményen, e régóta tervezett beszélgetésre mégis itt, a Külügyminisztérium Bem téri székházában sikerült csak sort keríteni. Legutóbb mikor töltött felügyelő úr egy teljes munkanapot az Üllői úti irodájában?

– Az országos felügyelőnek nem a munkahelye egyházunk országos irodája, ezért ott egy teljes munkanapot sohasem töltöttem. Az Üllői úton amolyan rajtaütésszerű felügyelői látogatásokat szoktam tenni, váltakozó szereplőkkel. Tekintettel elfoglaltságaim látványos növekedésére, ezek a látogatások az utóbbi időben kétségkívül megritkultak. Ugyanakkor az érdemi folyamatokat, döntéseket így is követni tudom, a hírek és álhírek pedig egyházon belül közismerten igen gyorsan terjednek.

– Talán nem én vagyok az egyetlen, aki őrzi azt a bemutatkozását, amely megválasztása előtt jelent meg az *EvÉlet* 2006. évi 10. számában. Ennek végén két olyan ígérvet is idéz, melyek mintegy végigkísérték addigi élethelyzetein. Felügyelő úr emlékszik, melyik volt e két – páli levelekből származó – idézet?

– Most hirtelenjében csak az egyikre, mivel az esketési ígérnk is ez volt: „...akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál...” (Róm 8,28)

– ...a másik pedig 1Kor 10,12: „Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!” Ebben az összefüggésben szeretném személyesé tenni a kérdést: Pröhle Gergely mit gondol, országos felügyelőként sikerült-e „helytállnia”?

– Az ember életében mind az elérés, mind a helytállás folyamatosan jelen van, sok múlik az arányokon. Meg kell őszintén mondanom, számomra meglepő és fájdalmas tapasztalat volt, hogy a rendszerváltás előtti kórosan hierarchikus egyházhoz képest a jelenlegi evangélikus egyház mennyire kórosan ennek épp ellenkezője. Hogy a kétséget kizáróan egyházi közérdeket célzó püspöki vagy felügyelői kezdeményezésekkel szemben is milyen indokolatlan ellenállás tapasztalható. Hogy mennyire sikk semmibe venni a vezetői tekintélyt, a püspököt csak amolyan dísznek tekinteni, akinek esélye sincs arra, hogy bizonyos folyamatokba érdemben és főleg gyorsan beavatkozzék. Hosszan sorolhatnánk az elmúlt évek eseteit, melyek – bár sosem vontam kétségbe a Fabiny Tamás által a beszélgető egyházzól mondottakat – számos eszmecsere, értekezlet, netán testvéri beszélgetés után sem oldódtak meg. Semmiképp sem szeretnék általánosítani, ám hogy ez a mentalitás súlyos gátja számos, a mai világban nélkülözhetetlen és egy szervezet életében

kulcsfontosságú változásnak, abban bizonyos vagyok.

Mármost lehetséges, az én hiányosságom is, hogy ez a szemlélet engem váratlanul ért, és hogy érdemben ezen mindaddig nem voltunk minden bizonnyal nem is leszünk képesek változtatni. A hatékonyság hiánya – nem tagadom – olykor okoz némi türelmetlenséget, ami az érintetteket sértheti. Ezt sajnálom, bántani senkit sem szeretnék.

Némi vigaszt nyújthat, hogy számos kezdeményezésem viszont megvalósult. Az úgynevezett Libra rendszer bevezetését már szolgálatom elején kezdeményeztem, mert a mai világban modern szervezetre és átlátható gazdálkodásra van szükség. Ez a vállalatiirányítási szoftver ehhez nyújt hathatós segítséget. Szintén ennek a törekvésnek a jegyében szorgalmaztam magam is a stratégiai koncepció kidolgozását és az ennek szempontjai alapján véghezvitt közvélemény-kutatást. Azt gondolom, hogy ezek is fontos lépések ahhoz, hogy átgondolt legyen a működésünk, hogy egyháztörténetünk ne pusztán ad hoc döntések egymásutánjából álljon.

A Sztehló-ösztöndíjat pedig azért kezdeményeztem, mert egyszerűen fontosnak tartom, hogy az egyház bizonyos dolgokra minden körülmények között költsön. Mindenféle gyülekezeti baj ellenére is legyenek olyan országos ügyek, amelyek mindenki számára fontosak. Ma már talán nem szorul magyarázatra, hogy az oktatás és a diakónia miért lehet az evangélikus egyháznak ma is kiemelt feladata. Márpedig az említett ösztöndíj egy „diakóniai ihletettségű” iskolaügy, hiszen ezzel egyházunk az elesettek, a rászoruló diakók felé fordul. Szóval azt gondolom, hogy ezekben az ügyekben sikerült helytállni, előrelépni.

– A törvényi leírás szerint az országos felügyelő elsődleges feladata – a mindenkor elnök-püspökkel együttműködve – az egyház szervezeti rendje feletti örködés, az országos iroda általános felügyelete és az egyház képviselője... E három, egymással szoros összefüggésben lévő feladatkör ellátásában hol adódtak a legnagyobb nehézségek? Hol ütözködtek ki leginkább a jelenlegi – Ön szerint újragondolást igénylő – egyházstruktúrából adódó kompetenciagondok?

– Régi meggyőződés, hogy túl nagy a szervezet. Túl sok tagja van a zsinatnak, az országos presbitériumnak (OP), túl sok tagjuk van a bizottságoknak, és túl sok olyan szervezetet hozunk létre, amelynek később – részben anyagi források hiányában, részben emberi erőforrás híján – nem találjuk meg az igazi működési rendjét.

Érdemes lenne átgondolni, hogy

miként lehetne – a parlament, illetve az önkormányzatok mintáját követve – egész egyszerűen megfelelni grémiumaink létszámát. Amire egyébként viszonylag egyszerűen lenne is lehetőség, hiszen a három ke-

um részéről. Jól jelzi a helyzet összetettségét, hogy a zsinat által szabott határidőhöz képest mióta húzódik az iroda működését tisztázó szabályrendelet végleges változatának OP elé terjesztése. Mivel már több, viszony-

rületből való képviselő erre azért lehetőséget teremtené. A zsinat elnökeivel már egyeztetünk is erről, remélem, hogy a ciklus végéig ebből akár még törvénymódosítás is lehet.

Az országos iroda dolgaról nem egyszerű beszélni. Köztudott, hogy az előző igazgatóval, ifj. Hafenschér Károllyal mennyire szoros viszonyban voltam, vagyok. Az ő leváltása véleményem szerint nem volt átgondolt lépés, bár a kritika is olykor helyénvaló volt. Történt, ami történt. Ugyanakkor finoman szólva is sajátos gyümölcse egyházi törvényalkotásunknak, hogy az irodaigazgató a zsinat által választott tisztségviselő, ahelyett hogy a vele legszorosabban együttműködő országos presbitérium által pályázatot vezetett hivatalnok lenne. Mint az elnökség és az OP döntés-előkészítő hivatala, tevékenysége jogi, igazgatási jellegű. Vezetőinek, munkatársainak nincs reprezentációs feladatuk, ugyanakkor állandóan ügyelniük kell arra, hogy bármilyen döntési alternatívákat terjesztenek is a választott testület elé, azok mindig megfeleljenek az egyházi és világi törvényeinknek. Nagyon nehéz és sok alázatot követelő feladat ez, hiszen tudomásul kell venni, hogy a választott testület tagjai többségükben jó szándékú működve-lők, akik nem tudnak, de – okkal – nem is akarnak elmélyedni a törvényi szabályozás útvesztőiben. Ilyenkor pedig sok türelemmel kell nekik, nekünk elmagyarázni, hogy egy mégoly nemes egyházvezetői elképzelés adott esetben miért irreális. Ezt tartással, az egyház vezetéséhez lojálisan megtenni nem könnyű.

Kákay István igazgató úrral korrekt munkakapcsolat alakult ki, de az irodán tapasztalható konfliktusok gyakran kezelhetetlennek tünnek, vagy radikális beavatkozást követeltek az országos presbitéri-

lag nagy szervezetet irányítottam, tudom, hogy milyen nehéz feladat a szakmai kiválóság és az emberi – esetünkben: testvéri – viszonyok összehangolása. Egyházi közegben különösen fáj ennek hiánya. Különösen sajnálom, hogy ebben a kettősségben ellehetetlenült az igazgató úr és dr. Mekis Viktória igazgatóhelyettes munkakapcsolata, akinek pedig az egyházszervezet jogszerű működésével kapcsolatban rengeteget köszönhetünk.

– Lapunk karácsonyi számában közöltünk interjút egyházunk leköszönt elnök-püspökével, Ittész Jánossal. Amikor elnöktársak lettek, sokan azt gondolták, hogy két ennyire különböző karakterű személyiség nehezen fog tudni együtt dolgozni. Amikor a valóság ennek ellenkezőjét bizonyította, akkor az „aggódók” számára az a feltételezés maradt, hogy az olyan kérdésekről, mint amilyen például a liturgiareform, valószínűleg inkább nem is konzultáltak... Ön hogyan ítéli meg együttműködésüket?

– Arra valóban kezdettől ügyeltem, hogy a kimondottan püspöki – avagy teológusi – kompetenciába tartozó ügyekben ne szóljak bele. Ezt így tartottam helyesnek, ezért lett eredendően kitalálva a kettős vezetés. Másfelől tudatosan vállaltam fel olyan konfliktusokat, amelyeket jobb, ha olyan személy hordoz el, akinek nem a szószékéről kell hitelesen megszólalnia.

Ittész Jánossal maximálisan egyetértünk ebben a „szereposztásban”. Így gyakran olyan ellentéteket is felvállaltam, amelyek eredetileg engem nem is foglalkoztattak igazán, de beláttam, hogy ugyanakkor nem szerencsés, ha azokkal az elnök-püspök – egyáltalán: egy lelkész – foglalkozik. Szerintem ez fontos eleme volt kettőnk jó együttműködésének. És hát azt azért lássuk be, hogy Ittész Já-

nos tiszteletet parancsoló – és éppen ezért olykor kellemetlennek is tűnő – elvi következetessége az evangélikus egyházban pártját ritkítja. Együnk sem konfliktuskerülő típus, de a véleménykülönbségek nyílt megfogalmazása minden kapcsolatnak használ. Egyházon belül is.

A liturgiareformmal kapcsolatban talán csak annyit, hogy engem megdöbbenett az a megatalkodottság, ahogyan ez a vita zajlott. Én azt gondolom, hogy ha egyszer a liturgikus kérdések megválaszolása püspöki kompetencia, akkor lelkészi, gyülekezeti oldalról az egyetlen lehetséges reakció ennek a tudomásulvétele. Nem ez történt. Más kérdés persze, hogy szélesebb körű előkészítéssel megkímélhetjük volna magunkat számos feszültségtől.

– 2008 nyarára készült el a Magyarországi Evangélikus Egyház tervezett stratégiájának első vitaanyaga. Ennek szempontjai alapján indult el az a közvélemény-kutatás, amelynek eredményei ezekben a hetekben látnak napvilágot. Sokakban ugyanakkor visszatetszést keltett, hogy a felmérés egyházunkról nem túl kedvező képet festő eredményeinek legelső áttekintésére egy világi sajtótermék, a Heti Világgazdaság kapott lehetőséget. A stratégiakészítés felügyeletével a zsinat – dr. Fabiny Tamás püspök mellett – az országos felügyelőt bízta meg, és – mint kiderült – a „szekuláris sajtónyilvánosságot” is Önök szorgalmazták. Miért is?

– A vizsgálatról a HVG-t megelőzően volt már fenn anyag egyházunk honlapján, az újságíró arra reagálva jelentkezett. Egyébként pedig azt gondolom, hogy a mai világban olyan, hogy „belső nyilvánosság” meg „külső nyilvánosság”, már nem létezik. Ugyanezt gondolom a tényfeltárással kapcsolatban is.

– Ugyanezt gondolta a WikiLeaks alapítója is – a külügyminisztériumokban azonban mintha másként vélekednének a nyilvánosság értelmezéséről...

– A mi esetünkben azért nem nehéz eldönteni, hogy az egyház külső megítélésének, hitelességének segített-e az, hogy akár a tényfeltárást, akár a szociológiai vizsgálat összefüggésében megpróbálunk szembenézni a saját múltunkkal és jelenünkkel. Nem hiszem, hogy ártalmatlan lenne elgondolkozni azon, hogy az evangélizációs összefüggések és missziós hétvégék testvéri közössége alig változik, és csak igen ritkán nő. Vagy nem kellene végre legalább megpróbálni érdemben számszerűsíteni az egyházi munka eredményességét? Aztér talán mégsem mellékes, hogy vasárnapról vasárnapra hányan ülnek a templomokban, illetve hogy mennyi egyházfenntartói járulékos folyik be a kasszába. De éppen e lap hasábjain talán érdemes azt is megkérdetni, hogy vajon nem létezik-e más út is, mint hogy tudomásul vesszük az előfizetések számának folyamatos csökkenését, vagy hogy számos lelkészünk már-már büszke arra, hogy nem olvassa az egyház lapját? Ezek szomorú és olykor abszurd dolgok, amelyek egy világi szervezetben egyszerűen nem maradhatnak diszciplináris következmények nélkül. Épp a testvéri szeretet jegyében és nem annak ellenére érdemes erről beszélni.

► Folytatás a 7. oldalról

– A stratégia vitaanyagának teljes címe így szól: „Élő kövek egyháza – az evangélikus megújulás stratégiája.” Az elmúlt évtized elején egy bizonyos Stratégiakutató Intézet már igyekezett meggyőzni egyházunk akkori vezetőit a stratégiakészítés fontosságáról. Abból az erőfeszítésből – emlékezetem szerint – még használható vitaanyag sem lett, nemhogy megújulás. Viszont már akkor is alapvető kérdésként fogalmazódott meg: eredményezhet-e ébredést az egyházban – „stratégia”?

– Egyházi beszélgetéseink – távlatos vagy kevésbé távlatos ügyekről – többnyire olyan dramaturgia jegyében zajlanak, hogy a beszélgetés felénél – hogy úgy mondjam: meccs közben – váltunk térfelet. Tehát amikor gazdasági ügyekről beszélünk, arról, hogy miként lehetne ezt vagy azt megvalósítani, akkor mindig akad egy-egy testvérünk, aki felteszi a kezét, és megkérdezi: „No, és az imádság ereje?”... Amikor pedig lelki dolgokról beszélgetünk, például arról, hogy miként kellene közösséget építeni, előbb-utóbb szintén felteszi valaki a kezét. Csak akkor meg azt kérdezi: „Na de, testvérek, miből lesz erre pénz?” Ez a meccs közbeni „térfélváltás” bevett egyházi dramaturgiai gyakorlat lett, amitől minden normális diskurzus kisiklik.

A stratégia esetében nem az az adekvát kérdés, hogy lesz-e ebből ébredés, mert a dolog természetéből fakadóan ezt nem tudjuk. Ezt érdemes a Jóistenre bízni. De feltehetjük úgy is a kérdést, hogy megteszünk-e minden tőlünk telhetőt annak érdekében, hogy ha jön az ébredés, akkor az minket megfelelő állapotban találjon, hogy kifeszített vitorlákkal tudjuk befogni a „szelet”. Így szerintem már a kérdés is helyesen van feltéve, és a válasz is ésszerűbb lehet.

Azt is rendre megkérdezik, hogy az egyház legfontosabb feladata-e a tényfeltárás. Erre egyetlen válasz adható: nem. Az egyháznak természetesen nem ez a legfontosabb feladata. De ahhoz, hogy az egyház hitelesen tudjon megszólalni egy olyan közegben, ahol még a rendszerváltás sem hozta el a vágyott erkölcsi megújulást, akkor azt mondom, hogy a tényfeltárás egy ilyen közegben igenis erősíti az egyház pozícióit. És adott esetben elveszi mindazok kenyerét, akik az egyház hiteltelenségében érdekeltek.

– Az új esztendő legelső lapszámába szánt interjú esetében megkerülhetetlen a kérdés: a már említett témákon kívül melyek lesznek a 2011. év prioritásai felügyelői munkájában, illetőleg az egyházban?

– Azt még nem látjuk minden részletében, hogy a kormány pontosan mit is akar az egyházpolitikában. Nem tudjuk még azt sem, hogy az új alkotmány preambulumában milyen összefüggésben tétetik majd hivatkozás – már ha tétetik – a Jóistenre, a

keresztény-zsidó értékrendre vagy a Szent Koronára. Eddig elég változatos kezdeményezéseket láttunk.

– Hinné az ember, hogy jelenlegi pozíciójában Pröhle Gergely jobban belelát a kormányzati szándékokba...

– Megkérdezni meg tudom azokat, akik ezzel a területtel foglalkoznak, de a helyzet az, hogy nem kapok tőlük sem sokkal egyértelműbb választ, mint bárki más az újságokból...

– Márpedig azt nyilván a szomszédos minisztériumokban is tudják, hogy Pröhle Gergely a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője...

– Tudják, persze. Jó is a viszony, ugyanakkor azt is látni kell, hogy nekünk – mint a legkisebb keresztény történelmi egyháznak – nagyon nem mindegy, miként fog viszonyulni a kormányzat a kisegyházakhoz. Van olyan politikai hagyomány, mely szerint Magyarországon csak a katolikus és a református egyháznak van közéleti jelentősége, esetleg befolyása. Nem lenne szerencsés, ha ehhez az elképzeléshez szeretne bárki is visszatérni.

– Keresztényként azért szabad legyen örülnöm annak, hogy istenfélő miniszterelnökünk van, s hogy a kormányzat részéről momentán szintén egy református testvérünk a felelős az egyházakkal kapcsolatos ügyeknek... Es mert a szóban forgó államtitkár „civilben” ráadásul lelkész, szeretném azt hinni, hogy fogja tudni, honnan kérjen bölcsességet...

– Mindez valóban örömdetes, és az egyházak számára különösen fontos fejlemény a korábbi időszakokhoz képest, bár az egyházügyek felelőse eddig is lelkész, ráadásul evangélikus volt. Az is örömteli dolog, hogy az egyházi intézmények fokozatosan visszakaphatják azokat a számvevőszék által is kimutatott összegeket, amelyeket az előző kormányok elmulasztottak folyósítani. De hogy azt is lássuk, hogy egyház és állam kapcsolatában milyen távlatos célok és szándékok vannak, a közös iránti közös felelősség jegyében miképpen tudunk együttműködni adott esetben anélkül is, hogy permanensen a finanszírozásról beszéljünk, ott még nem tartunk. Az erről folytatandó egyeztetések fontos alkalma lesznek az új évben. Egyházon belül pedig készülni kell a 2012-es tisztújításra is, amint ezt az elmúlt novemberi országos felügyelői konferencián már tematizáltuk.

– Mondana néhány szót felügyelő úr saját kormányzati, külügyi minisztériumi munkájáról?

– Az Európai Unió tagországaival fenntartott kétoldalú kapcsolatok, valamint a sajtó-, a tudományos és kulturális kapcsolatok tartoznak a felügyeitem alá. Ezen belül a feladatok súlya nyilvánvalóan különböző. A balti államokkal való kapcsolatok például – bár nagyon fontosak – messze nem olyan jelentőségűek,

mint mondjuk a szlovák–magyar vagy akár a magyar–lengyel viszonyból eredő feladatok. A nemzetpolitika ugyan átkerült a Miniszterelnökségre, illetve a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumba, mivel azonban a szomszedságpolitika a mi részortunk, ezért a nemzetpolitikának is nálunk maradt az a része, amely a kétoldalú kapcsolatokat befolyásolja. Szlovák relációban nagyon érdekes kettősség, illetve egyesség ebben a kettősségben a felügyelői munkám. Kivételes helyzet egy-

idején tehetem, a feladatot még izgalmasabbá teszi.

– Arról nem szólva, hogy felügyelő úr egyúttal a Maek, a Magyar Evangélikus Konferencia elnöke is...

– Őszintén be kell vallanunk, hogy a Maek nem az, ami lehetne, és nem is biztos, hogy egyházként nekünk valóban akkora a mozgásterünk, amekkorának elképzeljük. Bármi fontos volna nekünk is az, hogy a határon túli magyar anyanyelvű evangélikusokkal többet és hatékonyabban foglalkozzunk, be kell lát-

márpedig így nem fogom tudni érdemben előrébb vinni az ügyet.

– Elnök-püspöki beiktatását követően – immár a fasori gimnázium épületében – Ön is köszöntötte új elnöktársát. Míg azonban Gáncs Péter a békeesség és a kegyelem létszükséglete mellett a bizalom fontosságát hangsúlyozta szolgálatukban, felügyelő úr a „kegyelem és békeesség” megtapasztalásának reményét a „kegyelem és békeesség” betartásának és megőrzésének igényével egészítette ki. Miért érezte fontosnak megtenni ezt a hangsúlyeltolódásról tanúskodó kiegészítést ezen az ünnepi alkalmon?

– Azért tartottam fontosnak, mert régóta ismerjük egymást. Én nagyon nagyra tartom Péter püspök mély lelkiségét, szeretem odafordulását és fanyar humorát, de azt gondolom, hogy egy egyházvezetőnek, egy „episzkoposznak” olykor igenis szigorúan és fegyelmező erővel kell jelen lennie bizonyos helyzetekben. A püspök nemcsak lelki atya, hanem munkahelyi előljáró is. A korábban említett „térfélváltás” ebben az összefüggésben is gyakran előfordul. Én tehát azért teszem oda a kegyelem és a békeesség mellé a fegyelmet és a képességet, mert úgy gondolom, hogy a lelkiség mellől ezek sem nélkülözhetők. A képességeket pedig nem pusztán a szójáték miatt emlegettem. Mind az egyházi adminisztrációban, mind a lelkeszi szolgálatban fontosnak tartom, hogy ki-ki a képességeinek megfelelő munkakörben dolgozhasson. Ez persze olykor szükségképp ellentmond egyes testületi döntéseknek. A képességek ismerete s az ennek megfelelő feladatkör meghatározása szintén fontos vezetői, püspöki feladat.

– A fasori tanteremben ezzel nem is szállt vitába senki, jóllehet Pál apostolt mintha azzal vigasztalta volna az Úr, hogy: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9)

– Egy tágabb dimenzióban valóban elég. De egészen addig, amíg ebbe a tág dimenzióba kilépünk, a mindennapok küzdelmeinek megharcolásában a fegyelemre és a képességekre nagyon nagy szükség van. Az Efezusi levélben nem véletlenül beszél Pál fegyelemről és intésről. Azt gondolom, hogy ha manapság zönanul tekintünk egyházunk helyzetére, megtartóképeségére, missziós erejére vagy inkább ezek hiányára, szerteágazó intézményrendszerére, akkor az iktató prédikációhoz és az elnök-püspöki beköszöntőhöz fűzött kiegészítésem nem ünnepontás, csak szeretetteljes emlékeztető.

Nincs kétségem afelől, hogy Gáncs Péterrel is kiválóan együtt fogunk tudni működni, hiszen az egyházért viselt felelősség is közös. Mint ahogy közös minden testvérünkkel is. Az új évben ehhez kívánok mindnyájunknak sok „erőt az erőtlenségben”, lelkedést, kérem Isten áldását!

■ T. PINTÉR KÁROLY

Névjegy

PRÖHLE GERGELY

Külügyi minisztérium

EU kétoldalú kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár

Születési hely, idő: 1965-ben született Budapesten.

Végzettség: 1983-ban Németországban a Friedrich Schiller Egyetemen folytatott tanulmányokat. 1989-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán diplomázott magyar–német szakon. 1989-től 1990-ig a Hamburgi Egyetemen DAAD- (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) ösztöndíjas. 1995-től 1998-ig a Posztgraduális Nemzetközi és Diplomáciai Tanulmányok Intézetének (BIGIS), majd 2006-tól 2009-ig az András Gyula Német Nyelvű Egyetem PhD-programjának hallgatója volt.

Munkahely: 1988-tól szerkesztői tevékenységet folytat, publikál elektronikus és írott médiumoknál (Magyar Rádió, *Heti Válasz*, *Figyelő*). Emellett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Idegen Nyelvi Lektorátusán tanít. 1992-től 1998-ig a Friedrich Naumann Alapítvány igazgatója. Az első Orbán-kormány idején a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának közigazgatási államtitkárként, majd a ciklus második felében Németországban nagykövetségként dolgozott. 2003-tól 2005-ig Svájcban nagykövet. 2005 és 2006 között a Magyar Köztársaság Külügyi Minisztériumában főosztályvezető-helyettes. 2006-tól 2010-ig a Roland Berger Strategy Consultants Kft.-nél senior tanácsadó volt.

Közéleti tevékenység: 2006-tól a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője.

Egyéb: Németül, angolul és franciául beszél. Nős, négy gyermek édesapja.

Forrás: Külügyi minisztérium (http://www.mfa.gov.hu/kum/hu/bal/Kulugyminiszterium/A_Kulugyminiszteriumrol/Vezetok/prohle_gergely_cv.htm)

szerre rálátni a kapcsolatok hazai egyházi, etnikai dimenziójára és a határon túli magyar kisebbségi dimenzióra. Azt gondolom, hogy ez a rálátás, ez a kettős perspektíva nem csupán kormányzati, hanem egyházi tisztviségem számára is nagyon hasznos. Az pedig, hogy mindezt hazánk európai uniós elnökségének

nunk, hogy ezen a területen egyrészt nincsenek elégséges anyagi forrásaink, másrészt tényleg nem tudjuk olyan intenzitással ellátni a feladatot, ahogyan kellene. Nem véletlenül hoztuk létre a nyáron az ügyvezető elnöki funkciót, mert tudtam, hogy én magam sem fogok tudni eljutni minden egyes ülésre, összejövetelre,

Kerületi felügyelőinket faggattuk

► Szokásunkhoz híven 2010 végén is „bekopogtattunk” kerületi felügyelőink ajtaján, megkérve őket, hogy összegezzék tapasztalataikat az elmúlt esztendőről, egyházunk szűkebb-tágabb „háza tájáról”, illetve hogy adjanak egy kis előretéket az új évi terveiket illetően...

Benczúr László – Északi Egyházkerület

– Azzal a János evangéliumában olvasható üzenettel vághattunk neki a 2010-es esztendőnek, melyben Jézus Krisztus azt mondja: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbenem.” (Jn 14,1) Ha visszatekintünk a mögöttünk

FOTO: HORVÁTH-HEGYTÁRÓN

álló évre, sok, aggodalomra okot adó történetet találhatunk – gondoljunk csak például a tavasz végi, nyár eleji árvizekre, melyek evangélikus testvéreink életét is megnehezítették vagy akár el is lehetetlenítették.

– Több olyan helyzet is volt, amikor egymásra néztünk Fabiny Tamás püspök úrral, hogy itt más nem segít, csak az imádság. Az év igéje azonban azzal bátorított bennünket, hogy nem szabad elkeseredünk; ellenkezőleg: bízunk kell abban, hogy az Úristen segítségével megoldódnak a dolgok.

Az említett árvíz egyházkerületünkben elsősorban Arnóton, Újcsanáson és Sajókázán végzett komoly pusztítást. Sajókázán például az egyházi ingatlanrendezés során visszakapott iskolaépület – melyet rossz állapota miatt még nem vett használatba a gyülekezet – össze is dőlt az esőzékek következtében, de a bajor egyháztól kapott támogatásnak köszönhetően legalább a parókiát rendbe lehet hozni.

Arnóton – ahol a gyülekezet példáulértékű módon vette ki a részét a védekezési munkálatokból és a nagyobb kárt szenvedettek megsegítéséből! – a templom felújítására pályázat útján sikerült támogatást szerez-

ni, és természetesen az egyházkerület is hozzájárul a munkálatokhoz.

– Építésként bizonyára kitűntetett figyelemmel kíséri a templomok – és más egyházi épületek – állapotát, sorsát.

– Eddigi, tízéves egyházkerületi felügyelői szolgálatom alatt első ízben fordult elő, hogy meg kellett válnunk egy templomtól. Tokajban ugyanis az ingatlanrendezés során a kárpótlást pénzben igényeltük, a többlakásos lakóingatlan és a templom azonban olyan közel épült egymáshoz, hogy egy jelképes összegért végül ez utóbbit is átadtuk az önkormányzatnak. Nem tudjuk, mire fogják használni. Elképzelhető, hogy lebontják – de ha késlekednek a döntéssel, akkor hamarosan magától fog összedőlni. Katasztrofális állapotban van, tele repedésekkel, a vakolat potyog, a tető beszakadt... A lakóingatlanok és a templomnak csak az állagmegóvása több száz millió forintos beruházást igényelt volna.

Fájó szívvel hoztuk meg ezt a nehéz döntést, de be kellett látnunk: nemcsak hogy a Tállya–Abaújszász–Tokaj–Sátoraljaújhelyi Missziói Evangélikus Egyházkerület nem tudta volna önerőből állni a templom rendbetételének költségeit, de a kerület anyagi eszközökkel nem rendelkezik, és az országos egyháznak sem lett volna rá forrása.

A kárpótlásként kapott összegből egy lakóingatlant vásároltunk, melyben a parókia mellett egy istentiszteleti hely kialakítására is van lehetőség. Korábban Mezey Gábor – aki egészen fiatalon távozott el tavasszal – Nyíregyházáról és Sátoraljaújhelyről ingázva járta be ezt a megyéni területet, és gondozta az itt élő – összesen – kilencven evangélikust. Az a reménységünk, hogy a közösség új lelkipásztora, Asztalos Richárd helyben lakó lelkészként jobban el tudja majd látni a gyülekezet szolgálatát.

– Felügyelő úr szerint fogyó létszámú gyülekezeteink ügye nem is elsősorban stratégiai, sokkal inkább életbenmaradási kérdés.

– Amikor végignéztam a népszámlálási adatokat, szomorú szívvel

azt kellett megállapítanom, hogy a kerület területén élő körülbelül kilencvenezer evangélikusból közel tízezeren élnek szóróanyagban, még hozzá oly módon, hogy az érintett településeken a magukat lutheránusnak vallók száma tíz fő alatt van. És ezek között a települések között vannak olyanok is, ahová egyáltalán nem jutnak el a lelkészeink...

– Több helyen is növekedést lehet tapasztalni. Budaörsön több mint tíz éve kezdődött el ez a folyamat. Azért említem meg mégis, mert mások számára is példaértékű lehet, hogy először az „élő kövekből” épült fel a gyülekezet. Kezdetben egy lakóházban tartották az istentiszteleteket, majd az emberekben egyre inkább megérett az igény, hogy saját temp-

tén ezerhatszáz evangélikus él, közülük ezer lelket ismer – és sokukat rendszeresen látogatja is – Zsarnai Krisztián beosztott lelkész. Mandabokorban egyelőre egy közösségi házban tartják az istentiszteleteket – mindig telt házzal, rengeteg fiatal részvételével. Tervezik, hogy gyülekezeti központot építenek, mely méltó lenne az egyre gyarapodó közösség befogadására. Ehhez az országos presbitérium támogatását is megkapták.

Ugyancsak Nyíregyháza mellett, a nyírteleki Filadelfia gyülekezetben példaértékű cigánygondozás folyik. Györfi Mihályék nagy szakértelemmel végzik ezt a nehéz szolgálatot. Ők most egy olyan foglalkoztató központot szeretnének létrehozni, ahol nemcsak lelki útavalót, támogatást kapnak az odaérkezők, hanem különböző munkafolyamatokat is megtanulhatnak.

Hasonlóan szívós munkát végez Salgótarján közelében, Szúpatakon Klenóczkyné Sullyok Anna, aki talán kicsit naivan, de óriási lelkesedéssel fogott hozzá a rossz helyzetben élő közösség építéséhez. Tyúkanyóként gyűjti maga köré a gyerekeket, és a saját pénzén eteti őket. Szeretne egy olyan sütödét felállítani, ahol részben kereskedelmi célra, részben segítő szándékkal is készítenének kenyeret.

– Pál apostol arra buzdít bennünket a 2011-es év igéjében: „Ne győzőn le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21)

– Folyamatos küzdelmet folytatunk a rossz ellen, de ha Istenben és Jézus Krisztusba vetett hittel, valamint példamutató magatartással, odafigyeléssel, türelemmel és megbecsülő szeretettel végezzük a feladatunkat, illetve közelítünk embertársainkhoz, akkor nem lesz hiábavaló az igyekezetünk. Ahogy Péter apostol írja: „...ha valaki prédikál, úgy mondja szavait, mint Isten igéit, ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki azt az Istenről kapott erővel végzi, hogy mindenkor az Isten dicsőíttessék Jézus Krisztus által...” (1Pt 4,11)

■ VITÁLIS JUDIT

FOTO: HORVÁTH-HEGYTÁRÓN

Kerületi missziói nap Salgótarjánban

– Lelkészekről és feladatokról szövegesen beszélnünk kell arról is, hogy a Dél-Pest Megyei Egyházkerületben 2010 eleje óta tesztelték a digitális szolgálati munkanaplót, a kerület közgyűlésének novemberi döntése alapján pedig 2011. január 1-jétől az egész kerületben kötelező érvénnyel bevezetik.

– A digitális munkanapló nem csak azt mutathatja majd meg, hogy ki végzi a feladatait bizonyos területeken lazábban: az is kiderülhet belőle, hogy melyik lelkészünk szorult segítségre, mert annyira feszített minden egyes napja, hogy nem tudja kipihenni magát, és ez akár a munkájára is rányomhatja a bélyegét. Sajnos van is rá példa, hogy valakinek ilyen okokból bicsaklik meg a szolgálata.

– A nehézségekről, a gyülekezetek fogyásáról már esett szó. Azért biztosan vannak olyan gyülekezeteink is, amelyek gyarapodnak.

lomuk legyen. A közösségben nagyon komoly hitélet zajlik, és ma már ott tartanak, hogy felvidéki magyar evangélikus testvéreink hitéletének megerősödését-megerősítését is a szívükön viselik.

Biztató jelek vannak Piliscsabán is, ahol 2005-ben vált önállóvá az egyházkerület. Örömteli, hogy az egyébként nem túl nagy összlétszámú közösségben milyen magas a gyerekek és a fiatalok aránya. Megvan tehát a remény arra, hogy néhány év múlva erős gyülekezetet lehessen kiépíteni.

Komoly missziós munka folyik lakóhelyemen, Budakeszin is. Lacknerné Puskás Sára lelkész óriási lelkesedéssel kutatja fel és gyűjti össze a környéken élő háromszáz evangélikust. Nemrégiben saját ingatlant tudtunk vásárolni, és egy ideje már ott tartjuk az istentiszteleteket.

A nyíregyházi gyülekezet V. körzetéhez tartozó bokortanyák terüle-

Szabó György – Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

– Mire emlékszik vissza legszívesebben az elmúlt esztendőből?

– Mindenekelőtt Isten kegyelméért vagyok hálás. Sok gyengeségünk, fogyatékoságunk és fogyatkozásunk ellenére Isten mégis megtartotta egyházunkat, közösségeinket, családunkat és nem utolsósorban engem is.

Felügyelőként örülök, hogy a kerületben az előre tervezett programokat az elmúlt évben is sikerült lebonyolítani. Rendezvényeink szervezői nagyszerű előadókat hívtak meg. Bizonyágtételeik mindig épülésünkre szolgáltak. A vendéglátás tekintetében pedig külön kiemelném Kis-somlyót, ahol a missziói napra meghívott vendégek létszáma meghaladta az egész falu lélekszámát. Szó-

kedenci ünnepünkön is sokkal több vendég volt velünk, mint amennyi a helyi gyülekezet tagjainak a lélekszáma. A maréknyi györsági gyülekezet pedig lelkészt adott egyházunknak. Ezeknek az alkalmaknak a lelki üzenete minden bizonnyal erősítette a helyiek hitét is.

– Ön minden fórumon hangsúlyozta, hogy elkötelezett híve a Házasság Hétvége lelkiségi mozgalomnak...

– Öröm számomra, hogy az elmúlt évben a hatodik evangélikus Házasság Hétvégét is sikerült megrendezni az erre vállalkozó házaspárok részére. Hiszem és vallom, hogy hazánk felemelkedésének egyik fontos tényezője a családon belüli egység és az Isten mellett való elköteleződés. Ma azt látni, a világ mindenáron ránk

akarja erőltetni, hogy minél többet fogyassunk az anyagi javakból. Sokan küzdünk ez ellen; azt is látom, hogy vannak, akik nem rabjai ennek a szemléletnek, és más értékek szerint élnek. A filmiparban is jelennek már meg manapság olyan alkotások, amelyek missziós ügyeket vállalnak fel. Ezek közé tartozik a Tűzálló című film is, ami egy házasság megpróbáltatásairól és a megoldásról szól. Ilyen filmek reklámozásában még nagyot kell előrelépniünk.

– Milyen várakozással néz felügyelő úr az idei esztendő elé?

– A zsinaton dr. Sólyom Jenő statisztikai jelentése sokunkat meglepethetett gyengeségeinkkel, és más hasonló anyagokban is találkozottunk fogyasztói és fogyó gyüleke-

FOTO: MENYES GYULA

zeteink tényével. Mégis bizakodó vagyok.

Ebben az esztendőben püspökválasztás lesz kerületünkben. Várako-

zásom elsősorban erre irányul. Kampanyvetélkedés nélküli, szeretetteljes légkörben zajló püspökválasztást remélek, és azt, hogy az új püspökkel legalább olyan jó kapcsolatunk lesz, mint jelenleg Ittész János püspök úrral van. Minden bizonnyal az a helyzet áll majd elő, hogy az új püspök fiatalabb lesz, mint én. Szeretném az idősebb, a tapasztaltabb jogán – Isten segítségével – jó tanácsokkal támogatni őt. Bízom abban, hogy kerületünk egyházkerületi olyan püspököt választanak, aki jó vezető, irányító, békességteremtő, közösségépítő és a missziót erősítő egyéniség.

► Folytatás a 10. oldalon

▶ Folytatás a 9. oldalról

Egyházkerületi felügyelőként az a tapasztalatom, hogy sok tekintetben még mindig átmeneti korban élünk. A rendszerváltozás után visszakapott önállósággal sok gyülekezet még mindig nem tud jól élni. Ebből fakadóan számos visszaesés alakul ki. Problémamentes időszakban – a demokráciára hivatkozva – senki nem szólhat bele kívülről a gyülekezeti életbe, baj esetén meg szinte csak felülről, a püspöktől várják a felmerült gondok megoldását.

Remélem éves munkatervünk teljesülését és – személyes célokként – a Házas Hétvége mozgalom egyházunkon belüli növekedését. Remélem, lesz mód intézményeink fejlesztésére, bizom közösségeink erősödésében. És hiszem: az emberek többsége belátja, hogy nem a világi próbálkozások – a bank, a tőzsde, a politikai szereplők tevékenysége –, hanem bűneik felismerése, önzésük bevállalása, bocsánatkérésük, naponta történő megtérésük, Istenben való hitük változtathatja meg a világot.

– Van-e esetleg valami praktikus tanácsa ezzel kapcsolatban?

– Életünkben hiányzik a csend. Jó szívvel ajánlom mindenkinek, hogy életének legyenek néha zárandókút-

jai, amelyeken szó szerint végiggyalogolva van ideje és alkalmuk imádkozni, elcsendesedni. Ha magunkban tudunk maradni Istennel, felvállalhat-

meg tudnánk változtatni a környezetünket, akár az egész társadalmat is.

– Milyen üzenete van az Ön számára az idei év igéjének?

A jubileumi, tizedik egyházkerületi nap Bakonycseryén

juk azt a küzdelmet, amiben elismerjük a saját gyengeségünket, eredendő emberi bűneinket, a Mindenhatóval való függőségünket. A reá való hagyatkozással szeretetének feltételek nélküli elfogadását. Ha ez megtörténhetne mindnyájunknál, akkor

– Laikusként úgy látom, hogy az igevers első fele egy veszélyre hívja fel a figyelmet, a második tagmondat pedig buzdítás számunkra. Nem véletlenül kaptuk erre az évre ezt az útravalót. Ha sarkosan akarnék fogalmazni, akkor azt mondanám,

„túlélésünk záloga” az Istenben való bizalom. Hiszen a világban azt tapasztalhatjuk, mintha a gonosznak nagyobb hatalma lenne, a jósnak

– Ha nem tudok túllépni a rajtam esett sérelmen, és visszavágok akár csak szavakkal is, akkor az újabb sérelmeket, bosszút gerjeszt, és a vitának, veszekedésnek soha nem lesz vége. Hányan mentek el közülünk úgy eből az életből, hogy nem tudtak vagy nem volt lehetőségük megbocsátani vagy bocsánatot kérni, megbeszélni az adott vagy kapott sérelmeket! Az év igéjében két olyan felszólítást olvashatunk, amit nehéz betartani, hiszen bűnösök vagyunk, a magunk ereje nem elég ehhez. Hinni, tudni kell, hogy van segítségünk. Erős a törvény, de a kegyelem még erősebb.

– Tehát missziói munkánkban van még mit javítani.

– Úgy érzem, sokszor gyengék és kevesek vagyunk ahhoz, hogy hitünk erejét másoknak is megmutassuk. Milyen példát mutatnak egyházunk tagjai, ha a nagy többség nem akarja az általunk fontosnak tartott célt követni? Komolyan kell vennünk ebben az évben is küldetésünket, hogy másokban is vágyakozást keltsünk az evangélium iránt. Rajtunk áll, hogy például a „maguk módján válaszok” rájöjjenek: a közösségben való hit megélése viszi előbbre a sorsukat, és ez gyarapítja őket lelkileg, sőt minket is.

■ MENYES GYULA

Lengyel Anna – Déli Egyházkerület

– Tavaly tavasszal kezdődött és ősszel fejeződött be az a szociológiai felmérés, amelynek az volt a célja, hogy feltérképezze az evangélikus hívők, egyháztagok, lelkészek és intézményi dolgozók véleményét a Magyarországi Evangélikus Egyház működéséről, problémáiról, illetve hogy képet adjon hitéleti és egyházi tevékenységünkről. Önnek mi a véleménye a stratégiáról, illetőleg a felmérésről? Bár ez a kérdés túlmutat az egyházkerületi határokon, bizonyára olvasóink is tudják, hogy Lengyel Anna a Déli Egyházkerület felügyelői posztja mellett az országos felügyelő helyettesének tisztét is betölti.

– Nem tudok és nem is akarok eltekinteni attól, hogy a zsinatunk által megválasztott országosfelügyelő-helyettes vagyok. Minden hónap első hétfőjén fogadóórát tartok. Sokan felkeresnek, nem csak az egyházkerületből. Mondhatom, első kézből ismerem gondjainkat. Több évtizedes rádiós újságírói tapasztalatomból, rádiós műsorokról készített „kimutatásokból” tudom, őszinte, valós felmérést készíteni nehéz – az emberek sokszor szégyellik elmondani véleményüket, restelnek, különösen, ha róluk van szó. Az ismerethiány is tévedésekhez vezethet. A tények pedig makacs dolgok...

Ha az utcán megkérdezzük embereket, vasárnap mit szoktak ebédelni, a szegényes ételt nem vallják be, valami finomat mondanak. Ha a gyerekük tanulmányairól kérdezzük, ki válaszolja, hogy bizony bukásra áll? Pedig nem akarják becsapni a kérdezőt. Én például tudom, evangélikus híveink mennyire igénylik a lelkészük látogatását, tanácsait. Mert örülnek az otthonukba betérő vendégnek, mert kíváncsiak, mert fontosnak tartják, hogy figyelnek rájuk. Szívesen megnyílnak, de nem akárciknek.

– Hogyan lehet akkor egyházunkban hosszabb távra tervezni?

– Egy közmondás jut eszembe: Ember tervez, Isten végez... Hinni kell a saját szemünknek. Én hiszek a magam tapasztalataiban. Sok időt töltök hétről hétre gyülekezeteinkben. Mindig sokat beszélgetek a hozzám fordulókval. Persze kell az őszinte, kritikus hang azoktól, akik járato-

sak gyülekezeteink mindennapi életében. Sokat tanulok például Solyom Jenő akadémikus vagy Andorka Árpád egyházmegyei felügyelőnk tanulmányából.

– Önben milyen kép él egyházunkról?

– Sokszínű és változatos hátterű emberekből áll – szép számmal vannak német, szlovák, zsidó származású híveink is. Ez nagy erénye és ereje közösségünknek. Hála Istennek, egyházunkkal kapcsolatban még mindig él a hagyományosan pozitív vélekedés: mindenekelőtt hogy toleráns és nyitott. Ehhez kell méltónak lennünk. Úgy érzem, azoknak az állandó értékeknek a megtartására kell helyezni a hangsúlyt, amelyek több ezer éves alapokon nyugszanak.

Igen, azt is őszintén be kell vallanunk, hogy fogynak a gyülekezeteink. De ez átmeneti; örömmünk és sikerárgazatunk az oktatás. Fiataljaink, reméljük, megtalálják helyüket templomainkban, gyülekezeteinkben. Ez nem megalapozatlan vágyalom. Óvodáink, iskoláink csodálatos munkát végeznek, nagy a túljelentkezés. Nem csak evangélikus gyerekek látogatják ezeket az intézményeket, de a mi jó hírünket, szellemiségünket vi-

díjazott gyerekekre, tanáraikra. Egyházunk mindig támogatta a tehetségeket, nálunk ez nem újdonság.

– Hogyan értékelné a Déli Egyházkerület 2010-es esztendőjét?

– Sok pozitív élményünk van a tavalyi esztendőből, nem is tudnám úrral felsorolni. Gáncs Péter püspök úrral korábban minden egyházmegyében végeztünk *canonica visitatiókat* – azaz hivatalos egyházlátogatásokat –, az utóbbi időben pedig egyházközségeket kerestünk fel. Mindig örülök, ha azt tapasztalom, hogy a maguk medrében folynak a dolgok. De tény, hogy amikor a lelkészeket a saját gyengeségükről kérdezzük, mindenütt – önkritikusan – a látogatások elmaradását említik.

– Mondják is, hogy miért látogatnak kevesebbet?

– Többségüknek már nincs hozzá ereje. Ha a gyülekezeti tagokat vagy a felügyelőt kérdeztük a lelkész gyenge pontjáról, ugyanezt erősítették meg. De amelyik lelkész nem látogat, az a gyülekezetet mossa ki maga alól.

– Megoldást jelentene a gyülekezeti tagok aktívabb szerepvállalása? Ha bizonyos terheket levinnének a lelkész válláról?

számára nem abban merül ki a tisztesség betöltése, hogy havonta összegyűlnek egy-egy „értekezletre”, hanem mindenki választ egyet az öt munkacsoport közül. Így a diakóniai munkaágon belül van például látogatócsoport is.

– Sajnos nem mindenhol mennek ilyen jól szervezettek a dolgok. Általánosságban milyen nehézségekkel kell szembenézni a kerület háza táján?

FOTO: KISS TAMÁS

– A legnagyobb gondot az üres templomok jelentik. Ma, amikor lelki szempontból nagyon barátságatlan, rideg világban élünk, az emberek hogyan tudják nélkülözni a hitet? Amikor minden relativizálódott, és oly nehéz kiigazodni a megváltozott értékrendű világban, akkor miért nem használjuk a Szentírás tiszta és egyértelmű iránymutatását? A gyülekezetvezetők bonyhádi találkozóján kértük, nyújtsák fel a kezüket azok, akiknél vasárnaponként tíznél kevesebben vannak a templomban. Az egyhármaduknál ez a helyzet. Ez tragikus!

– Mennyire befolyásolhatja a gyülekezetbe járást a lelkész személye? Hiszen gyakran halljuk azt a kifogást, hogy a hívek nem találják a közös hangot a lelkészükkel, és ha bármi személyes problémájuk lenne, nem fordulnának hozzá bizalommal.

– Őszintén be kell vallanunk, hogy vannak „vasárnapi lelkészek”. Olyanok, akik vasárnap megtartják az istentiszteletet, és ezzel részük-ről le van tudva a gyülekezetépítés. A lelkész megítélését tovább rontja, ha ige hirdetésére is rendre készületlenséget sugall.

Kerületi gyülekezetvezetői konferencia Bonyhádon

szik tovább. Szélrózsza találkozóinkat szereti az ifjúság. Büszke vagyok a Sztéhlo-öszöntő megalapítására, a

– Hogyne. A déli kerületben például Soltvadkertet említettem ebből a szempontból. A presbitérium tagjai

■ BODA ZSUSZA

VÍZKERESZT ÜNNEPE – 1JN 2,7-11

Vízkereszt, amit már nem akarunk

Állok a lépcső tetején, ő pedig lassan kapaszkodik felfelé. Aggódva figyelem, hogy vasárnapról vasárnapra egyre fáradtabban ér fel ide, az emeleti terembe, ahol az istentiszteletet tartjuk. Mindig vidám, kész a tréfára, pedig nagy fájdalmai lehetnek.

– Tudja, tisztelendő úr, az anyósom mindig rosszállón nézte, hogy milyen mozgékony voltam, ide-oda pattogtam. Állandóan azt mondta: ne pattogj, édes lányom, neked most még a hét is páros szám, de majd eljön a negyvenedik, negyvenötödik év, aztán majd megállsz. Soha nem hittem neki.

Közben pajkosan mosolyog, hiszen az ember szeme nem öregszik. Vele mosolygok én is, szeretem a régi történeteket, de valami mégis kaparja a torkom. Talán azért, mert emlékszem én is azokra az időkre, amikor minden lépcsőt kettesével vettem, és már nem mindig tudom, hogy páros vagy páratlan szám-e a hét.

Mondhatnánk, hogy korunk keresztényiségének karácsony helyett talán újra vízkereszt felé kellene fordulnia. De fel tudnánk-e éleszteni a régi bizonygatókat az Úr megjelenéséről és felvenni a porból megint ezt az ünnepet? Mert szívesen járunk mitológikus utakat, meggyünk népi hagyományok őrizőivel, még a kereskedelem is tud vigasztalni, de a hír, hogy megjelent, összeilleszthetetlen valós sorsunkkal.

Nehezen kapaszkodunk fel életünk lépcsőin. Egyre inkább mesészerűnek tűnik minden világosságról szóló biztatás. Rábédretnünk a valóságra, hogy múlik a világosság, és közeleg az igazi éjszaka. Erről szól minden híradás, ahogy elnézzük napjaink változásait. Erről beszél a pénztárcánk, ezt hirdetik a világról szóló elemzések. Egyre többet járunk temetésre, megismerjük a kórházak fanyar hangulatát, lassulnak a léptek, és beszűkül a gondolat.

Az évről évre felidézett evangélium már alig látszik a sokféle máz alatt, ezért nem is fáj igazán. Vízkereszt nem ad kibívót, karácsony – éppen kiüresedettsége miatt – igen. Összegyűlnek még az emlékek, de a valódi fény már nem több, mint a pisálkozó karácsonyi gyertya. Mert múlik a világosság, és közeleg az igazi éjszaka.

Üres tekintetek merednek rám. Általában az ember nem erre számít, amikor a karácsonyt megemlíti gyerekek között. Igaz, most nem az ajándékokról van szó, akkor nagy a tülekedés, hanem arról, hogy minek az ünnepe ez. Gyakran ilyenkor is el szokott hangozni néhány változat a szeretet vagy a család ünnepe kínálatból. Most azonban teljes a tanácstalanság. Az óvoda, ahol vagyok, a város egyik legszegényebb, legelvadultabb területén áll. A gyerekek pedig fénytelenek. Kevés szót értenek, soha nem láttak még valódi átlakat, hiába beszélek nekik csillagokról, és legfőképpen soha nem ünnepeltek talán úgy igazán. Amikor azt mondom, Jézus születése, valaki visszakerdez.

– Az ki?

Máskor az az érzésem, igen, innen jó kezdeni, ez a feladatom, innen kell elindulni, de most rám nehezedik a tapintható sötétség. Lesz-e erőm, időm, lehetőségem arra, hogy ünnepet gyújtsak ezekben az életekben?

János levele, amikor szeretetről beszél, az érintettségünket firtatja. Az ünnep utáni napokon olykor visszakerdezünk: milyen volt? Akik kudarcosan élték meg ezeket az időket, próbálják elterelni a témát, de sokan – szinte megkönnyebbülten – örömmel számolnak be a családi eseményekről. Azt ritkán kérdezzük meg, hogy a lelkekben mi történt. Jánost azonban éppen ez érdekli. Megérintett-e a valódi világosság? Ha szeretsz mindenkit magad körül, akkor elhiszem, ha nem, akkor nem.

Sokan abban az áldott állapotban élnek, hogy ez könnyű számukra, de köztünk vannak a sebeket hordozók, a sérelmet elszenvedők, a megalázottak, a kihasználtak és becsapottak. Számukra ez a fény bántó, túlságosan is vakító, túlságosan is számon kérő. Egyszer össze kellene gyűjteni az ünnep hazug mondatait. Igaza van *Katona Klári* régi dalának. „Itt állnak körben a gyermekek, / Kíáltanuk ezért nem lehet, / Miért zavarnák pont mi meg / Ezt a legszentebb ünnepet?”

Tudunk-e ünnepelők lenni egy sötét világ csüggedt embereiként egy sötét világ csüggedt emberei között?

Nem a Logodi utcában lakom, de ahogy kinézek az ablakon, éppen

AZ ÜNNEP IGÉJE

Kosztolányi emléktáblájára látok, itt is élt néhány évet. Nem „izgatta szívem negyven cigarettám”, más gépen kopácsolok, mint ő, és nincsenek látomásaim, de gyakran van úgy velem is, hogy nem tudok aludni. Ilyenkor az ember azt érzi, soha nem lesz reggel. Egy darabig forgolódik, aztán felkel, járkal, talán olvas valamit. Mindez csupán kicselezése a benuit időnek, az alig-alig előrelépő mutatók elleni lázadás.

Aztán mégis történik valami. Nem lehet pontosan megfogalmazni, hogyan kezdődik, váratlanul érkezik meg. Mintha nyújtózna egyet a széles sugárút, a semmiből emberek lépnek elő, akik már „Jó reggelt!”-et köszönnek, a háztetők kontúrjában elválnak az ég a földtől, végül vidám zajongással kijön a szemközti házból a házmaster, hogy lármás kukákat vonszoljon a járdaszélre. Elereszt az éjszaka félelme, a sötétség oszlik, valóság lesz a reggel. Ideje inni egy kávét.

„...igaz őbenne és tibennetek, hogy múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság.” Jánosnak ez a mondata egyidejűleg megtisztelő, reményt adó és továbbvezető. A csoda nélkülünk jött létre. Vége a decembernek, vége karácsonynak: vízkereszt van. Már nem vártunk semmit. Már lemondunk róla, túl fáradtak, túl kopottak, túl öregek voltunk hozzá. Minden varázslatot kiűztünk már szívből, szokványos panelekből álltak össze mondataink. Az ünnep mégis megtörtént. A reggel akkor érkezett el, amikor már nem is hittük.

Nem mi hoztuk létre, ő teremt újjá minket. Azzal biztat, hogy van bennünk közös. Ne félj rábukkanni magadban! Múlik már a sötétség, és felragyog a valódi, az igazi fény. Itt János azt a szót használja, amelyet János mond magáról: én vagyok az út, az igazság és az élet. Letelepszik mellénk, és sötét, reménytelen, elrontott életünknek ezt mondja:

– Igaz tebenned is: múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság.

■ KOCZOR TAMÁS

FOTÓ: DOMBI LÁSZLÓ

Imádkozzunk! Te, aki egykor megjelentél Galileában, a tó partján és Júdeában a jeruzsálemi templomban, a halászek és a farizeusok, a gyermekek és a bölcsek között, és életeddel visszafordíthatatlanul elhoztad a várva várt fényt, gyűjts fényt a mi világunkban is, mely már nem reménykedik világosságban, nem számít fordulatra, és nem bíz a jóban! Jelenj meg egyszerű hétköznapijainkban, hogy életünk ünnepelődő legyen!

HETI ÚTRAVALÓ

„Láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (1Jn 1,14)

Az esztendő első és egyben vízkereszt hetében az *Útmutató* reggeli és ünnepi igéi a világban megjelent Jézus

Krisztus dicsőségét hirdetik; ő a világ Világossága! Az év igéjében pedig Pál a képmutatás nélküli szeretet alapján így int: „Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21) Alázattal hagyatkozunk Isten vezetésére! „Aki segítségül hívja az Úr nevét, az üdvözül.” (Róm 10,13; LK) Ezt tették Jézus szülei is minden húsvétkor; ám a tizenkét éves Jézus ott maradt Jeruzsálemben, s csak három nap múlva találtak rá. „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49) Akik már megtalálták őt, azoknak írja a szeretet apostola: „...akik hisztek Isten Fia nevében, hogy tudjátok: örök életetek van” őbenne (1Jn 5,13). A Szentírásban „beszélő” nevetek találunk: Mózeset anyja, „amikor felnőtt a gyermek, elvitte a fáraó leányához, aki a fiává fogadta, és elnevezte Mózesnek, mert azt mondta: A vízből húztam ki” (2Móz 2,10). És „Ábrahám Izsáknak nevezte el újszülött fiát”, amely név ezt jelenti: ő nevet. „Akkor ezt mondta Sára: Nevetségessé tett engem az Isten, kinevet mindenki, aki csak hallja.” (1Móz 21,3,6) Az özönvíz után Nőének ezt mondta az Úr: „...szívérványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök.” (1Móz 9,13) Epifánia, az Úr Jézus megjelenésének ünnepe hirdeti: „...múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság.” (1Jn 2,8) „...amely megvilágosít minden embert, jött el a világba.” (Jn 1,9; LK) „Három csodával megékesített, szent napot tisztelünk: e napon a csillag vezérelte a bölcseket Jézushoz; e napon a víz borrá változott a menyegzőben; e napon Krisztus Jánostól megkeresztelkedék, hogy minket üdvözítsen, alleluja.” (GyLK 722) Amikor a bátor bölcsek bent „meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, (...) leborulva imádták őt. Kinyitották kincsleádaikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.” (Mt 2,11) Luther ezt tanácsolja a misszió ünnepén: „A bölcsekkel együtt tegyük hitet róla a világ előtt, és szívből keresve, Megváltóként imádjuk! Úgyszintén pénzünkkel, javainkkal is azon legyünk, hogy az ő országa – melyet az ördög s a világ annyiféleképpen gátol és elnyomni igyekszik – terjedjen s gyarapodjék.” Ez a Krisztus titka Pál szerint: „...a pogányok örökös társaink, velünk egy test, és velünk együtt részesek az ígéretben is Krisztus Jézusért az evangélium által.” (Ef 3,6) S János szerint: „Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk.” (1Jn 3,1) János óv is, hogy ne legyen bálványunkká a világ s a benne lévők, mert ezek elmúlnak; „de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké” (1Jn 2,17), ezért inkább hirdessük az evangéliumot e világban! „Benn a szívünk mélyén égjen / Küldő hangod: »Menjete!» / Hogy a drága hír elérjen / Végre minden népeket!” (EÉ 185,4)

■ GARAI ANDRÁS

Hálát adunk, örökkévaló, szent Isten, mennyei Atyánk, hogy jelenléted szentségébe és irtalmába hívtál meg bennünket. Köszönjük a veled való találkozás örömét, hogy ma is szóltál hozzánk igédben. Magasztalunk, hogy igaz minden szavad, és hűségesen beteljesítetted ígéreteidet. Áldunk, hogy Jézus Krisztus testtelével a béke és reménység útjára vezetsz bennünket. Magasztalunk, mert nagy vagy, és csodákat teszel. Kifürkészhetetlen akaróddal felfedted istenséged titkát az alázatosak előtt.

Hallgass meg, amikor a legnagyobbat kérjük tőled. Ébressz bennünket a jelenléted után, és add, hogy felismerjük mindabban, amiben megmutatod magad.

Érteni szeretnénk szavadat, látni kezded hatalmát, érezni vezetésedet. Áraszd ránk Szentlelkedet!

Lelked formálja szívünket, tisztítsa meg gondolatainkat, öntsön erőt fáradt testünkbe-lelkünkbe. Tegye

igéd iránt befogadóvá szívünket. Növelje bennünk a hitet, és építse közöttünk a közösséget. Tarts szorosán a kezdedben, és üzd el minden féltelmünket.

A feszültségek, amelyek között élünk, a napi élet aggodalmai, a magunk vagy mások rosszindulata árnyékot vonnak fölénk. Pedig erős, egészséges kapcsolatokra vágyunk, a belátás és megbánás képességére és arra a bizalomra, hogy kezdedben tartod az életünket. Fürdesd meg arcunkat a reménység fényében, melengetsd meg szorongó lelkünket, hogy el tudjuk fogadni akaródat, és felismerjük életünk kuszának tűnő szála mögött a mindent jóra fordító atyai szándékot. Köszönjük, hogy minden ember számára megadod a tájékozódás lehetőségét, hogy bened rálehesse az igazság és a békeség útjára. Tégy bölccsé, hogy belásuk: benned és általad élhetünk teljes életet.

Áldd meg és újítsd meg egyházadat mindenütt a világon, hogy meggyőző hírnöke lehessen megváltó szeretettednek. Igéd legyen mindenütt új életet teremtő hatalom. Add Szentlelked derűjét, erejét, bátorítását, hogy a veled való közösség örömét és megtartó erejét minél többen megismerjék.

Imádkozunk testvéreinkért, akik kétségeik között vívódnak, akik hitükben megerőtlenedtek. Hódítsd meg őket szeretetteddel, hogy nálad békecséget találjanak.

Könyörgünk a gyermekekért. Azokért, akik biztonságban növekszenek, és azokért is, akik nem ismerik, hogy milyen érzés a szeretet oltalmában élni. Jóságod és

gondviselésed kísérje és őrizze őket. Imádkozunk a szülőkért, akik nem merik rád bízni gyermekeiket. Juttasd el őket arra a felismerésre, hogy minden kincsünk nálad van a legjobb helyen. Könyörgünk a házastársakért, hogy szövetségük benned újulhasson meg, te légy szeretetük és türelmük forrása. Adj tiszta gondolatokat a szülőknek, tanároknak, nevelőknek, hogy bölcsen vezethessék a rájuk bízott gyermekeket. Őrizd meg a fiatalokat kísértéseik között. Újítsd meg mindazt, ami megfásult a felnőtté válásban, és segítsd, hogy féltőn becsüljük és ápoljuk családi kapcsolatainkat.

Könyörgünk a közösségeinkért, hogy rossz szándékok ne forgácsolják szét, inkább megtapasztalhassuk az összetartozás lehetőségét és erejét.

Megemlékezünk a betegekért, légy erejük és gyógyító orvosuk! A szenvedőket őrizd meg a kétségbeeséstől! Vigasztal a szomorkodókat. Vedd oltalmadba az özvegyeket, árvákat, a gyászolókat. Állj azok mellé, akik magukra maradtak, akiknek a lelkében sötétség van.

Adj békecséget a békétleneknek, megújulást a megfáradtagnak. Nyisd meg áldásod forrásait, és add, hogy szándékod szerint mindannyian megismerjük igazságodat, bűnbocsátó kegyelmedet és megújító szeretetedet.

Imádkozunk hazánkért, a Lélek megtisztító tüzeért, az egyetértés szándékáért, összefogásra való készségért. Áldd meg a földet, ahol kijelölted otthonunkat, hogy megelégedéssel és békecségedben egymás javára lehessünk.

Az egész teremtett világot is megváltó szeretetedbe ajánljuk.

Hallgass meg imádságunkat a mi Urunk Jézus Krisztusért. Ámen.

Oratio oecumenica

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Gatyás ölyv

Minden ősszel madarak érkeznek észak felől, hogy hazájuk zord időjárása elől menekülve Magyarországon töltsék a téli hónapokat. Közéjük tartozik az Európa északi tundraín fészkelő gatyás ölyv is. Furcsa nevét onnan kapta, hogy csüdjé az ujjakig tollas, míg például a rokon egerészölyvé teljesen csupasz.

A nyílt területeket, a tágas legelőket kedveli, ezért főként a Duna-Tisza közén és a Tiszántúlon lehet vele találkozni. Hasonlít a hazánkban gyakori egerészölyvre, de farkának tövi része a fekete végszalag előtt mindig fehér – ez különösen a földről éppen felrepülő madáron látszik jól. Szívesen üldögél a pusztai kútgémen, ha pedig a levegőből kutat zsákmány után, gyakran szítál, azaz egy helyben lebeg a magasban. Éles szemével nyomban megpillantja az előmerészkedő pockot vagy egeret, ráereszkedik, és megragadja hegyes karmaival.

Északi hazájában főként lemminyekkel él, nálunk elsősorban mezei pockokat fog.

Évekkel ezelőtt egy hideg januári

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Északi hazájában későn érkezik a tavasz, ezért a gatyásölyv-párok csak májusban rakják le három-négy tojasukat a földön vagy sziklapárkányon épült fészkekbe. Szorgalmasan etetik a kikelt fiókákat, lemmingeket és más rágcsálókat hordanak számukra. A fiatalok másfél hónapig maradnak a fészkekben, ezután egy ideig még szülei etetik őket, de csakhamar önállóan zsákmányolnak.

GATYÁS ÖLYV

BUDAI TIBOR

napon a Kiskunságban jártam, és amikor egy nagy legelőn vágtam át, megpillantottam egy gatyás ölyvet. Több helyen is szítált, míg egyszer észrevett valamit, és lefelé ereszkedett. Megragadta a pockot, de még mielőtt hozzáláthatott volna jól megérdemelt reggelijéhez, két dolmányos varjú szállt melléje. Szentelenül kerülgettek, és megpróbálták elvenni tőle a zsákmányt. Ha valamelyikük nagyon közel merészkedett, az ölyv egy kis félemléte a szárnyát, és erre a fenyegető mozdulatra a varjú ijedten odébb ugrott. De nem tágitott, mindketten tovább próbálkoztak. Szegény ölyv nagyon éhes lehetett, néhányszor le is hajolt zsákmányához, de a varjak nem hagyták nyugton. Végül gondolt egyet, és a pocokkal a karmában jó messzire elszállt. Reggelije nem tartott soká, és mire a varjak utolérték, már csak a csőrét törölgette.

Jó néhány olyan gatyás ölyv került kézre Magyarországon, melyeket fiókakorukban Finn- vagy Svédországban gyűrték meg. Egyikük 2537 kilométert repült, míg hazánkba érkezett. De ezenkívül is akadt még nyolc olyan példány, amelyek több mint 2000 kilométerről látogattak hozzánk. A gatyás ölyvek márciusig maradnak a magyar pusztákon, ekkor indulnak vissza igazi hazájukba, az északi tundrák felé.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, milyen súlyú egy gatyás ölyv?
2. Vajon rámeleg a dögre is?
3. Mit gondolsz, hány nap alatt kelnek ki a fiókák?

(Váltsók: 1. 1000-1100 gramm; 2. ha éhes, akkor igen; 3. 28-31)

Úton a napkeleti bölcsek

Jézus születését egy csillag jelezte az égen olyan fényesen, hogy messze napkeleten nagy tudású bölcsek is felfedezték. Tudták, hogy megszületett a zsidók királya, ezért útra keltek, hogy köszöntsék őt, és ajándékokat vigyenek neki.

Azonban nem tudták, hogy pontosan hol született, ezért bementek Jeruzsálemben Heródes király palotájába, hogy ott érdeklődjenek. Heródes nagyon megijedt, mert azt hitte, valaki az ő trónját akarja megszerezni. Hívatta is a főpapjait és az írástudóit, mondják meg, hol szüle-

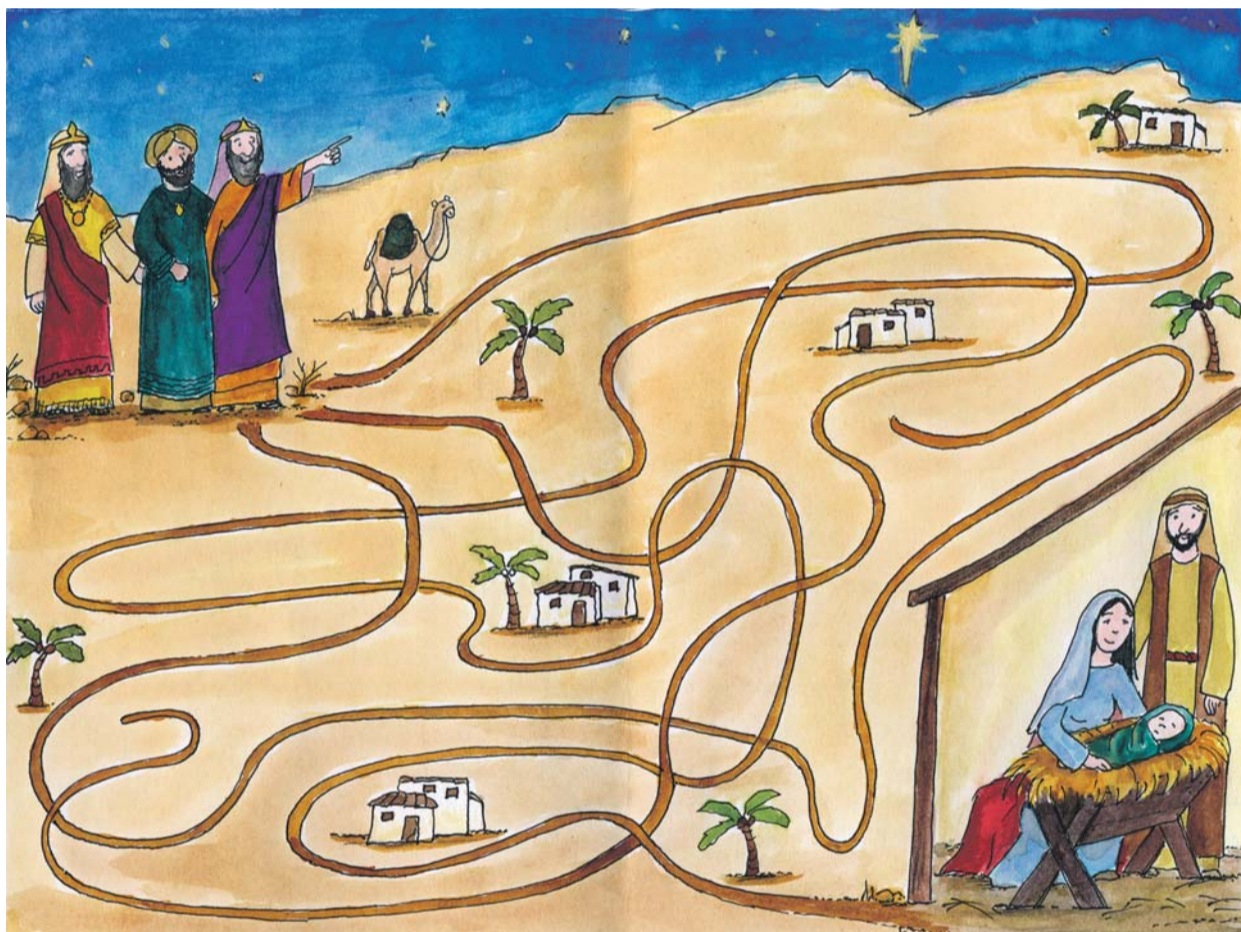
tett az a kisbaba, akiről a messziről jött vendégek beszélnek. Ezek a tudósok emlékeztek, hogy régi, próféta iratokban az áll, a Júdea földjén lévő Betlehembben fog egy fejedelem megszületni.

Heródes azzal bocsátotta útra a napkeleti bölcseket, hogy hazafelé feltétlenül menjenek be hozzá a palotába. Azt mondta nekik, ő is tiszteletét akarja tenni az újszülött királynál. Ezért arra kérte őket, mondják meg neki, hol találták meg a kisbabát. Azt persze nem vallotta be, hogy nem ajándékot akar vinni ne-

ki, hanem valójában meg akarja ölni Jézust.

A bölcseket a csillag vezette el Betlehembe, az istállóhoz, ahol jászolban fekve megtalálták az újszülöttet. Letérdeltek elé, és odaadták ajándékaikat – aranyat, tömjént és mirhát. Álmukban egy angyal jelent meg, aki azt parancsolta nekik, ne menjenek vissza Heródeshez. Így kerülő úton tértek haza.

Melyik úton jutnak el a napkeleti bölcsek a betlehemi istállóhoz?

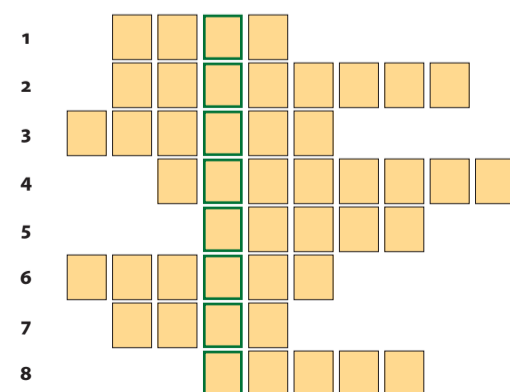

RAJZ: JENES KATALIN

Szókereső

Amikor Heródes rájött, hogy a napkeleti bölcseket hiába várja vissza, nagyon mérges lett. Hiszen nem tudta pontosan, hol van a zsidók újszülött királya. Ezért szörnyű parancsot adott ki: katonáinak meg kellett ölniük minden két- észtendő és annál fiatalabb fiúgyermeket Betlehembben és környékén. Abban bízott, hogy közöttük lesz Jézus is. De Isten nem engedte, hogy Fia meghaljon, ezért azt parancsolta Józsefnek álmában, hogy azonnal pakoljon, és keljen útra a családjával. *Oldjátok meg a keresztrejtvényt! A megfejtésül kapott szó hogyan kapcsolódik ehhez a történethez?*

1. A test lámpása Jézus szavai szerint.
2. Ilyen volt a samaritánus Jézus példázatában.
3. Ő jelent meg József álmában.
4. Ima, amelyet Jézus tanított.
5. Az egyik tanítvány, a „kőszikla”.
6. Így szólították a tanítványok Jézust.
7. A bibliai történetekben fontos szerepe van.
8. Jézus anyja.

Mózes első könyve

Egy kicsit összekeveredtek a Mózes első könyvében olvasható események. Írjátok a betűjeleket helyes sorrendben a vonalakra! Ha jól oldottátok meg, a 135. zoltár egyik mondatát kapjátok megfejtésül.

- A: Egy tál lencse az elsőszülöttségi jogért
 Z: Jákób megszerzi az apai áldást
 Ú: Esküvők Leával és Ráhellé
 C: Az első gyilkosság
 J: Sodoma és Gomora elpusztítása
 R: József és testvérei születése
 D: A világ teremtése
 S: Az özönvíz
 N: Testvéreladás
 É: Izsák születése
 E: Álomfejtés a börtönben
 V: A fáraó álmának megfejtése
 E: Rebeka és Izsák házassága
 I: Az első emberpár eszik a tiltott gyümölcsből
 R: Isten elhívja Ábrámot, a későbbi Ábrahámot
 T: Isten próbára teszi Ábrahám hitét
 É: Babel tornyának az építése
 É: Gabonatarozók építése
 K: Ézsau és Jákób születése
 T: József családja Egyiptomba költözik

Kacagó koncert, karácsonyi könyvbemutató, mézeskalács-díszítés és sok-sok nevetés – néhány szóban így lehetne összefoglalni Döbrentey Ildikó és Levente Péter december 18-ai, *Karácsonyváros* című gyermekműsorát, amelyet a budapest-józsefvárosi evangélikus templomban tartottak. A zsúfolásig megtelt teremben a népes gyereksereg és kísérőik Magyar Krisztina gitárral kísért énekét és Török György bábművész játékát is hálásan fogadták. Az alkalmon ki-ki dedikálhatta a Luther Kiadónál karácsony előtt megjelent, *A kised első csodája* című kötetet Döbrentey Ildikó szerzővel és Magyar Krisztina illusztrátorral.

■ MÉSZÁROS GÁBOR felvétele

A tehetség szolgálatában

► **A teremtett világ ugyanannak a Bölcsességnek a munkája, aki a Bibliában szólít meg bennünket. Mindaz, amit úgy ismerünk, mint matematika, fizika, történelem, kémia, biológia, egyetlen kéz alkotása. Az egyházi iskolába járó diákok lehetősége, hogy az iskolai évek alatt megismerjék azt a sokféleséget, amely teremtettségünkben, hitünkben lakad. A keresztény pedagógusok hitvallása szerint Isten talentum nélkül senkit sem indít el az életbe. Mi, nevelők csodálatos feladatot kaptunk: a családokkal együtt gondozzuk a gyermekekben rejlő tehetséget.**

A tehetség megnyilvánulása szerteágazó. Intézményünkben, a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvodában sok ügyes tehetségígéret nevelődik. Vannak, akik kiválóan tudnak énekelni, szavalni, fogalmazni, sportolni, táncolni, festeni, gyöngyöt fűzni. Rendkívül fontosnak tartjuk a korai tehetséggondozást, amely alapokat ad, képességeket erősít.

Óvodánkban egy nyertes pályázatnak is köszönhetően tehetségműhely-foglalkozásokat tartunk a kicsinyek számára. Kiemelt helyet kap a zenei, képzőművészeti, mozgásos foglalkozások szervezése, amelyek jól kiegészítik az intellektuális irányultság erősítését szolgáló szellemi oktatás területeit (dramatikus játékok, sakk). A komplex fejlesztés kiscsoportos formában történik. A tevékenységek sokszínűsége a képességek egyéni kiteljesedését teszi lehetővé. A kreativitás, a tehetség megmutatkozik a legkülönbözőbb képességek területén.

Az iskolai tehetséggondozás lejáratosabb útja a diákok vers-

nyekre való felkészítése, amely felöleli a megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken való megmérettetést. Tehetséggondozó munkánk nem lenne teljes, ha nem vennék figyelembe művészi tehetséggel megáldott tanulóink fejlesztésének lehetőségeit, előlva belőlük az alkotóképességet.

Nevelőtestületünk öröme szolgál, hogy az utóbbi évben nemzeti

feladattá vált a tehetséggondozás. Közös gondolkodásra, feladatvállalásra ösztönzi mindazokat, akik elkötelezettek ennek az ügynek.

A sikeres pályázaton közel húszmillió forint támogatást nyert iskolánk. Az eddigi megvalósítás a terveknek megfelelően alakult. A nevelőtestület szakmai továbbképzéseken vett részt. A Szülők Akadémiája előadás-

merésének lehetőségeit, a korai tehetségfejlesztést, az óvoda-iskola átmenet támogatását, a tehetséggondozás törvényi hátterét, a család szerepét a tehetséggondozásban.

A tehetségkutató *Ki mit tud?* rendezvényen kreativitását, alkotóképességét, előadói képességét mutatta be nyolcvan diák hét kategóriában, többek között éneklésben, zenélésben, versmondásban, táncban. Bemutat-

kozott három művészeti csoportunk: néptáncosok, színjátszók, mazzortek.

A következő félévben is folytatjuk az iskolai komplex tehetséggondozó programot. Azok a diákok, akik szeretnének megismerkedni a kutatómunka rejtelmeivel, élni kívánnak az ön-

képzés adta lehetőségekkel, a „Híreségeink” elnevezésű, tanórán kívüli tevékenységbe kapcsolódhatnak be hat témakörben.

Tavasszal rendezzük meg a régiós *Ki mit tud?* tehetségkutató versenyt. Folytatjuk a hálózatépítést más, határon túli Tehetségpontokkal is. A záró konferencián kiállítást szervezünk diákjaink igényes alkotásaiból.

A tehetséggondozó nevelőknek meghatározó szerepük van abban, hogy a gyerekekben meglévő kíváncsiságot mozgásba hozzák, s a motiváltságot aktív tevékenységgé alakítják. Figyelünk a diákjainkat foglalkoztató problémákra, közös gondolkodásra ösztönözzük őket, a keresztény értékrend, a hagyományok, a lélek ápolására buzdítunk.

Segítjük őket abban, hogy a kultúrát, az igényességet válasszák, találják meg a nagy tehetségek, a példaképek maradandó alkotásaiból az útmutatást életükben. Ismerjék fel azokat az értékeket, amelyek a tudás megszerzése mellett a lélek gazdagodását is segítik.

■ MOLNÁR ISTVÁNNÉ igazgató BENYÓNÉ TÖRÖK ÉVA szakmai vezető, projektmenedzser

Karácsonyi bűnösök

Karácsony esti istentiszteletre készültünk. Vendéglátónk, a helyi plébános barátságosan lépett be a terembe, ahol már gyülekezünk. Kezében karácsonyfadísz, egy nagy mákgubóban a háncsból készített szent család.

– Most kaptam, nekem nagyon tetszett, kölcsönadom az istentiszteletre.

Miután mindenki megcsodálta a valóban izléses darabot, feltettük a fára. Az együttléte szépen és hangulatosan telt el. Utána még ajándékozásra, süteményezésre, beszélgetésre is volt egy kis idő. Aztán lassan oszladozni kezdett a gyülekezet. A gyerekek a kabátjukat húzták, az idősebbek pakolni kezdtek. A kántorunk még szeretett volna kérdezni ezt-azt a következő ünnepi napokról, sietve jött felém, amikor valami nagyot reccsent a lába alatt. Hogy miként került a szép dísz a földre, soha nem tudjuk meg, de most porrá zúzódva hevert a szőnyegen. A helyzet menthetetlen volt. A száraz mákgubó ezer darabra tört.

A hirtelen támadt csend után megoldási javaslatok sokasága hangzott fel. Volt, aki azt mondta, kerítsünk egy hasonlót, biztos lehet ilyen próbáltak, vagy a „ne tudjunk róla” változatot támogatták. Vajon hogy fogadja a hírt a plébános, aki láthatóan büszke volt erre a kis alkotásra?

Valaki felvetette, hogy valljuk be férfiasan, mi történt, és kérjünk bocsánatot, de ez az ötlet nem örvendett túl nagy népszerűségnek. Voltak, akik már azt latolgatták, hogy a plébános vajon mit tesz az ilyen istállógyilkos kántorral. A naponkénti gyónási kötelezettség volt a legirgalmasabbnak tűnő megoldás. Aztán valaki kiment, és azzal a gyászos hírellel tért vissza, hogy Gyuri atya megbocsát ugyan, de nagyon szomorú. Persze játék volt az egész. Szegény orgonistánk azonban addigra a bűntudattól nem volt se élő, se holt.

Most itt forgatom kezemben azt, ami megmaradt: a háncsból készült József, Mária és a kisgyermek. Nincs fedél a fejük fölött. Aztán ezekre a szeretett emberekre gondolok a gyülekezetben: évek óta nincs templomuk, ők is fedél nélkül vannak. De valójában egyik sem igaz! Az istentisztelet és az azt követő vidám gyarlóságunk minden bizonnyal ugyanúgy mosolyra készítette az élő Istent, mint minket. Ez a szeretet takar be minket száz templomnál is jobban. És ez a közösség az, ahol a Megszületett igazán otthonra talál.

Gyuri, ez a kedves plébános nem tagadhatta meg magát. Legyintett, és velünk mosolygott, amikor elmeséltük a történetet, főleg a kántor gyóntatásáról szóló rész tetszett neki.

■ KOCZOR TAMÁS

HIRDETÉS

Három csodával megékesített szent nap – vízkereszt ünnepi polifón vesperásra hívunk minden érdeklődőt a ferencvárosi gyülekezetbe január 6-án este 6 órára a Gát utcai katolikus templomba (1097 Budapest, Gát utca 2.). Igét hirdet Koczor Tamás.

HIRDETÉS

Luther-konferencia 2011

Révfülpön, január 28–29.

A Magyarországi Luther Szövetség és az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ közös szervezésében Luther-konferencia lesz január 28–29-én Révfülöpön. (Kezdet pénteken 18 órakor, befejezés szombaton 17 órakor.) Az áhítatok szolgálatát Isó Dorottya lelkész, a konferencia háziasszonya végzi. A záró istentisztelet liturgusa és igehirdetője Ittzés János püspök.

ELŐADÁSOK

- Dr. Fabiny Tibor: Minden ember teológus: Luther teológiafelfogása
- Dr. Hafenscher Károly: Továbbadjuk-e az imádság stafétáját? – Luther a közösségi imádság hagyományos formáiról
- Véghelyi Antal: Szabadság – de mire, kötöttség – de kihez?
- Luther: Az egyház hét ismertetőjele – Csoportmunka: Luther-szövegeket olvasunk és beszélünk meg. Bevezeti: Weltler Sándor.

Jelentkezni lehet az oktatási központnál a revfulop@lutheran.hu e-mail címen vagy a 8253 Révfülöp, Füredi út 1. postacímen. A jelentkezőknek részletes információt és előkészítő anyagot küldünk!

HIRDETÉS

Kirchentag 2011

A 33. német protestáns egyházi napokat 2011. június 1–5. között Drezdában rendezik meg. Erre a kiemelkedő eseménysorozatra több mint 120 ezer résztvevőt várnak, akik mintegy háromezer különféle rendezvény közül válogathatnak.

Az ez évi Kirchentag különlegessége, hogy egyben a kelet-közép-európai protestáns egyházak találkozója is otthon ad, így minél több jelentkezőt várnak Európa ezen régiójából.

Az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályán keresztül jelentkező magyar résztvevőknek privát szállást és három napon át meleg étkezést biztosítanak, és ezért mindössze 24 euró részvételi díjat számolnak fel. Fontos különbség a korábbi évekhez képest, hogy a helyek korlátlan számban állnak rendelkezésre! Az utazást mindenkinek magának kell szervezni és fizetni, de az MEE 500 ezer forintos utazási költségkeretéből gyülekezeti csoportok számára pályázat útján támogatás nyerhető.

Ha gyülekezeti csoportok vagy egyéni résztvevők szeretnének Drezdába utazni, kérjük, január 30-ig jelentkezzenek lehetőleg e-mailben a kulgy@lutheran.hu címen vagy – ha nincs internet-hozzáférésük – levélben, illetve faxon az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályának címén (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24., fax: 1/266-5532) a névnek, címnek, telefonszámnak, e-mail címnek és a kiutazók számának megadásával.

HIRDETÉS

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a Luther Kiadó könyvesboltja (1085 Budapest, Üllői út 24.) leltár miatt zárva tart. Nyitás 2011. január 17-én, hétfőn. Felhívjuk kedves megrendelőink figyelmét, hogy a leltározási időszak alatt írásos megrendeléseket felveszünk, de teljesíteni csak január 17-étől tudjuk őket.

Istentiszteleti rend • 2011. január 1.

Újév. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Gal 3,23–29; 1Móz 17,1–8. Alapige: Mt 7,24–27. Énekek: 182., 349.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Zászkaliczky Pál; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Gálos Ildikó; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38. de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) D. dr. Harmati Béla; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. du. 6. (úrv.) Szabó Bertalan; IX., Haller u. 19–21., I. emelet de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. dr. Blázy Árpád; du. 6. dr. Blázy Árpádné; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; Zugló, XIV., Lócsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv.) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. (úrv.) Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Kopf András; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (úrv.) Kopf András; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. (úrv.) Györi Gábor; du. 6. (úrv.) dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. (úrv.) Györi Gábor; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (úrv.) Györi János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Ittész István; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára.

Istentiszteleti rend • 2011. január 2.

Az esztendő első vasárnapja. Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Pt 4,12–19; Ézs 61,1–3(4.9)10–11. Alapige: Mt 18,1–5. Énekek: 357., 181.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv.); Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38. de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4. de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., családi) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; VII., Városligeti fasor 17. de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Haller u. 19–21., I. emelet de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; Kerepesi út 69. de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. dr. Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpád; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. negyed 12. (családi) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Grendorf-Balogh Melinda; Zugló, XIV., Lócsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. (úrv.) Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Kopf András; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Kopf András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Kósa László; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Kósa László; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (úrv.) Györi János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Ittész István; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Istentiszteleti rend • 2011. január 6.

Vízkereszt ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Mt 2,1–12; Ézs 60,1–6. Alapige: 1Jn 2,7–11. Énekek: 185., 186.

I., Bécsi kapu tér de. 11. (úrv.) Bolba Márta; du. 6. (úrv.) Bolba Márta; II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; II., Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. du. 6. Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10.; V., Deák tér 4. de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. Cselovszky Ferenc; VII., Városligeti fasor 17. du. 6. (egyházzenei áhitat) Pelikán András; VIII., Karácsony S. u. 31–33. du. 6. Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) du. 6. (vespera, úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. fél 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. dr. Joób Máté; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. du. 5. Grendorf Péter; XIV., Zugló, Lócsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. Ponicás Erzsébet; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. du. 5. Vető István; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. du. 5. Kopf András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. du. 6. Györi Gábor; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. du. 6. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Györi János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. du. 6. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. du. 6. Ittész István; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) du. 6. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

A Margit híd titkai

► Nemrégiben adták át a megszületett Margit hidat, Budapest második állandó dunai átkelőjét. De vajon tudjuk-e, hogyan nézhetett ki az eredeti, az 1876. április 30-án átadott Margit híd? Mert bizony, ha látnánk, rá sem ismernénk.

Már a Margit híd helyének kijelölése is komoly fejtörést okozott. A húsz évvel korábban magánvállalkozásban felépült Lánchíd megvalósítását elrendelő törvény ugyanis kikötötte, hogy attól egy magyar mérföld távolságon belül kilencven éven keresztül egyetlen új Duna-híd sem

többet pedig a híd két oldalán futó járda adta.

A főváros második hídját az eredeti tervekhez képest némi csúszással, 1876. április 30-án adták át a forgalomnak. Közbeszólt ugyanis egy dunai árvíz, amely hosszabb időre szinte teljesen leállította a munkálatokat. A budapesti lakosság azonban nem várta meg a hivatalos megnyitót, már hetekkel korábban használatba vették, és az építőmunkások között saszszéva keltek át a folyó egyik partjáról a másikra.

A híd keresztapja Gyulai Pál író volt, aki egyik cikkében javasolta, hogy Budapest második folyami átkelője a Margit híd nevet kapja. A Vasárnapi Újság 1876. május 7-ei szá-

ult, aki esténként lámpával ügetett a lovasút előtt a híd közepéig, majd onnét visszafordult, hogy a következő szerelvényt is felsegítse. A lovasutat aztán 1894-ben villamos váltotta fel. A híd történetében a következő, jelentős változást az 1899. évi VII. törvénycikk hozta, amely elrendelte, hogy meg kell építeni a Margit-szigeti szárnyhidat. Nem sokkal korábban egyesítették ugyanis a Margit-szigetet a Festő-szigettel, amely így módon megszűnt létezni.

A híd megvilágítását a pilléreken és a hídfőkön elhelyezett négy-négy díszes kandaláber biztosította. A lámpakereteket szárnyas griffmadrak tartották a kovácsoltvas foglaltú oszlopok derekán. Az oszlopfők

A Margit híd a 19–20. század fordulóján

építhető fel. Márpedig ez a magyar mérföld nagyjából nyolc kilométer tesz ki, ami azt jelentette, hogy csak is a 19. század végi Budapest határain túl lehetett volna újabb híd építeni. Ebből a csapdahelyzetből aztán a magyar állam húzta ki a fővárost: megvásárolta a Lánchíd tulajdonjogát, így már szabadon dönthetett az új híd sorsáról.

Míndez 1870-ben történt. Hat évvel később pedig átadták a Margit hidat, amely akkortájt kecses vékonyságával tűnt ki. Merthogy jóval keskenyebb volt, mint a mai. Az Ernest Gouin francia mérnök által megálmodott ósátkelő ugyanis 16 méter széles volt, amiből a kocsi-pálya mindössze 11 métert tett ki, a

ma így köszöntötte az új hidat: „Hatalmas s egyúttal ékes kapocs gyanánt fűzi egymáshoz hosszú évszázadok tartamára a főváros két partját.” Arany János pedig a Híd-avatás című balladájában ezt írta: „Előtte a folyam, az új híd, / Még rajta zászlók lengenek; / Ma szentelél fel a komoly hit, / S vidám zenével körmenet; / Nyerél »Szűz-Szent-Margit« nevet.”

Három évvel később már lovasúttal is át lehetett rajta kelni. A mai szem számára érdekességnek tűnik, hogy a síneket közvetlenül a járdaszegélyek mellett vezették el. Az emelkedőre való tekintettel a hídfőben egy harmadik lovat is befogtak az amúgy két ló által vontatott kocsik elé. Ezen a harmadik lovon egy lovászgyerek

mindegyikét a magyar korona díszítette. A pilléreket hajóorron álló emberakkal ékesítették, a középpillér déli mellvédjén pedig az ország koronás címere látszott. Sarkain obeliszkok voltak. Hát így nézett ki az a bizonyos óshíd.

Ma jóval szélesebb, egy nagyváros hatalmas közúti terhével viselő híd áll a helyén. A nemrég véget ért felújítás során sok olyan díszítőelemet varázsoltak vissza az eredeti helyére, amely elpusztult a háború alatt. A Margit híd tehát megszületett. Mégis: ennél a mai, impozáns hídnál az a régi, karcsú híd valahogy sokkal meghittebb volt. Meghittebb és szebb.

■ JEZSÓ ÁKOS

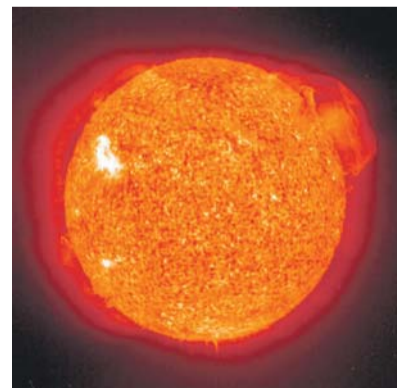
Részleges napfogyatkozás január 4-én

► Ritka természeti jelenségnek lehetünk szemtanúi 2011. január 4-én: részleges napfogyatkozás látszik hazánk területéről. A Hold 8 óra 4 perckor harap a Napba, a maximális, 77 százalékos fedettségű fázis 9 óra 26 perckor következik be, 10 óra 56 perckor Földünk hűsége kísérelje kilép életet adó csillagunk elől, négy esztendőre véget vetve a látványosságnak.

A megfigyelés során ne feledkezzünk meg a közelmúlt teljes és részleges napfogyatkozásairól, valamint a Vénusz és a Merkúr Nap előtti átvonulása során a médiában széles nyilvánosságot kapott biztonsági követelményekről — a megfelelő napszűrők alkalmazásáról, mind a szabad szemmel, mind a távcsöves észlelésnél, valamint fényképek és videofelvételek készítésénél.

A jelenség főszereplője, a Nap leginkább hatalmas atomerőműként

jellemezhető. 15 millió fokos belsejében termonukleáris reakció zajlik. A hidrogén héliummá alakul, és a bonyolult folyamat révén energia szabadul fel. Ez az energia sugárzás formájában távozik a Napból, ezáltal

biztosítva a földi élet fennmaradásának egyik alapfeltételét.

A Nap a hozzánk legközelebbi csillag. Galaxisunk, a Tejútrendszer néhány száz milliárd csillaga között átlagosnak tekinthető, a sárga törpék családjába tartozik. Igen aktív égitest. 6000 fokos felszínén sötét területként

láthatóak foltjai, melyek az átlagos felszíni hőmérsékletnél hűvösebbek, 4500 fokosak. Az úgynevezett flegrek és protuberanciák felelősek azért, hogy a napkitörések során töltött részecskék árama indul a Föld felé, magasabb szélességi fokokon igen gyakori sarki fényjelenséget okozva.

A Nap élete felénél jár. Ötmilliárd éves, és még ugyanennyi van neki hátra. A csillagközi gáz- és porfelhők gravitációs hatására történő összetömörülése révén született. Amikor elegendően sűrűvé vált, és magas hőmérséklet állt elő, megszületett a fiatal Nap. De ahogyan az állatok és az ember is megszületik, él, majd meghal, a Nap ugyanúgy végigmegy ezen az Isten elrendelt folyamaton. Halálának első lépcsőfokaként vörös óriássá duzzad, kitágulva elnyeli a Földet. További összehúzódásokat és kitágulásokat követően ledobja külső réteget, planetáris ködöt szülve, belső tartományából pedig „csillagtetem”, magas hőmérsékletű fehér törpe válik.

■ REZSABEK NÁNDOR

Sine ira

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

használt nem verbális jelzések – gesztusok, mimika – szintén komoly információval bírhatnak.

Ehhez képest a leírt szövegben csak úgynevezett szmájlikat helyeztünk el, de ezek sem közvetítik a pontos érzelmet, ráadásul nagyon sokan a markáns véleményük támogatására használják ezeket a jelzéseket. Így nagyon gyakoriak a félreértések, amelyek pusztán abból adódnak, hogy a kommunikációs csatorna másik végén ülő személy olyan többlettartalmat tulajdonít a szövegnek, amelyre a küldő nem is gondolt. Internetes haragtartásaink nagy része ebből adódik – a fiatalok is megerősítették ezt, elárulva, hogy interneten sokkal könnyebben vesztek már össze, mint a való életben.

Ráadásul a felnövekvő generáció számára veszélyes, hogy friss internetes kapcsolataikat elkezdik azonos szinten kezelni többéves barátságaikkal. A hirtelen bekövetkező referenciacsoport-változás abban az esetben okoz gondot, ha az új ismeretségre láthatatlanban már rengeteg jó tulajdonságot és érzelmet vetítettek rá, míg valós kapcsolataikban esetleg negatív érzelmet – féltékenységet, irigységet – társítanak mások tanácsaihoz, ezért hajlamosak rossz döntések meghozatalára.

Karácsony hetére kapott meghívást e sorok írója, hogy a Szentendrei Református Gimnázium diákjainak beszéljen keresztényként – az internetről.

Az internetről? Lehet egyáltalán megfelelően beszélni egy ilyen szerzőgázó témáról egy iskolai csendesnap keretében? Elvégre ez a helyzet arra a tanmesére hasonlít, amelyben vakoknak próbálták megmutatni, milyen is egy elefánt. Aki a lábát tapogatta meg, azt mondta, hogy az elefánt egy hatalmas oszlop; aki az ormányát vizsgálta, azt felelte, hogy az elefánt egy hatalmas cső; az állat füléből lapulevél, a farkából pedig borszív lett. Az összkép azonban senkinek nem állt össze. Ugyanígy nehéz az internetről egyórás előadást tartani, mivel könnyen eshetünk abba a hibába, hogy csak oszlopnak vagy csak csőnek állítjuk be a világhálót.

Ahonnán viszont meg lehetett, illetve érdemes volt megközelíteni a kérdést, az az internetnek a fiatalokra gyakorolt hatása – ezzel kapcsolatban is lehet szólni olyan, figyelemre méltó jelenségekről, amelyek nemcsak a felnövekvő korosztályt érintik, hanem az idősebbek számára is nehéz helyzeteket okozhatnak.

Ilyen veszélyforrás a projekció, amelynek során az internetes levelezés vagy chatelés alkalmával olyan érzéseket vagy érzelmeket vélünk felfedezni a sorok között, amelyek valójában nem léteznek. Ha figyelembe vesszük, hogy érzékelésünk hetven-nyolcvan százaléka a látáson keresztül történik, akkor egyértelmű, hogy a hétköznapi beszéd során

Persze – egy megkérdőjelezett pszichológus véleménye szerint – nem lehet homogén masszaként tekinteni a fiatalokra. Az internetezéssel töltött idő sem feltétlenül mérvadó a tekintetben, hogy beszélhetünk-e függőségről egyes tinédzserknél, a lelki problémákban pedig egy netes barát is jelentheti a kapaszkodót. Az mindenesetre igaz, hogy ezen a téren elég kevés szülőnek lehet tapasztalata, ugyanis ők viszonylag ritkán használják olyan intenzíven a világhálót, mint a gyermekeik.

Az előadás remek alkalom volt a fiatalok netezési szokásainak felmérésére is. E sorok írójának meglepetésére a jelen lévő tízévesek csaknem teljes egészében használja már a Facebookot, noha ők hivatalosan – az életkoruk alapján – még nem is regisztrálhatnak rá. A világ legnagyobb közösségi oldalának felépítése pedig magával hoz egyfajta megosztási kényszert, amely arra sarkallja a felhasználóit, hogy folyamatosan tájékoztassák ismerőseiket arról, mi történik velük. Bár az oldal spam- és pornográfia-mentes (ez az internet „Facebook-mentes” részéről nem mondható el), a túlzott kitérkedés korántsem biztonságos. Elég csak arra gondolni, hogy egy „elmegek két hétre nyaralni” üzenet egyben azt is jelentheti, hogy két hétig örízetlenül lesz a lakás, de a fiatalok érzelmi életének kitergetése is sebezhetővé teszi őket.

Pedig ha ők nem vigyáznak magukra a kibertérben, akkor mások nehezen tudnak.

■ NAGY BENCE

EVÉL & LEVÉL

Köszönet Markdorfnak!

Egy kamionnyi segélyszállítmány érkezett 2010. október 29-én Mezőhegyesre. A segélyt a vihar után egy mezőhegyesi evangélikus házaspár kérte a markdorfi *Bürgerhilfsgemeinschaft Jakob* nevű szervezettől. A szállítmány mintegy harmincezer euró értékű volt. A teljesség igénye nélkül: 1500 karton ruhanevelő, 20 kerékpár, rokkantkocsik, gyermekkocsik, matracok, takarók, konyhai eszközök és mintegy 500 plüssjáték...

A szétosztást az evangélikus, a katolikus és a református gyülekezet mellett a helyi mozgáskorlátozott-egyesület, a Vöröskereszt, a vakok és csökkentők helyi csoportja és az alapszolgáltatási központ vállalta. A kamiont kísérő két önkéntes a három óvodában és az alsó tagozatos kisiskolások között csokoládét és kötött sapkákat osztott szét.

A németországi Markdorfnak élő, magyar származású *Jakob* házaspár nem ismeretlen Békés megyében sem, de rendszeres segélyszállítmányaikkal 1989 óta segítik Romániát is.

Erős vár a mi Istenünk!

WÁGNER SÁNDOR

A mi nyelvünk

Manapság sokan sportszerűen küldözgetnek egymásnak az interneten vidám-nak mondott anyagokat. Én is kapok ilyeneket. Legtöbbjük az elolvasás után azonnali törlésre érdemesül. Viszont a nagy számok törvénye itt is érvényes: a neten is teremnek gyöngyszemek. A minap érkezett egy szövegecske hozzám, melynek küldője szerint „ez visszafelé olvasva is ugyanaz, ezt csinálja utánunk bármelyik nyelv!” Íme a mondat: „Kis erek mentén, lép sík ölen, oda van a bánya rabja, jaj Baranyában a vadon élő Kis Pálnét nem keresik.”

Beláttam, ez valóban nagy dolog, és továbbküldtem néhány hasonlórú gondolkodónak. És íme, jött a válasz egy nap múlva egyiküktől:

„Nádasi K. Ottó, Kis-Adán, májusi szerdán e levellem írom: A mottó: Szívedig íme visz írás, kellemest író! Színlelő szív, rám kacsintál! De messzi visz szemed... Az álmok – ó, csaló szírenek ezek, ó, csodaadók – él les. Írok íme messze távol. Barnám! Lám, e szívindulat Öné. S ím e szív, e vér, ezeket ereszti ki: Szívem! Íme leveled előttem, eszemet letevő! Kicsike! Szava remegne ott? Öleli karom át, Édesem! Lereszket »Éva-szív« rám. Szívem imád s áldozni kér réveden, régi gyerekenem. Les, ím. Előtte visz szíved is. Ég. Érte reszketek, szeret rég, és ide visz. Szívet – tőlem is elmenet – siker egy ígérne, de vérré kíndoz (lásd ám: íme, visz már, visz a vétek!) szerelmeseidét. Ámor, aki lelőtt, ó, engem: e ravasz, e kicsi! Követeltem eszemet tőled! E levellem íme viszi... Kit szeretek ezer éve, viszem is én őt, aludni viszem. Álmán rablóvá tesz szemem. Mikor is e lélekadaadó csók ezeken éri, szól: A csókom láza de messzi visz! Szemed látni csak már! Visz ölelni! Szoríts! Emellek, Sári, szívemig! Ide-visz: Ottó. Ma már ím e levelen ádresz is új ám: Nádasi K. Ottó, Kis-Adán.”

Szóval: ezt csinálja utánunk bármelyik nyelv!

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

Fanni a faszorban

Nemcsak a helyszín, az énekszámok, de a megvilágítás és a kivetített meditatív fotók is igazi adventi hangulatot teremtettek *Völgyessy Szomor Fanni* lemezbemutató koncertjén december 18-án, szombaton. *Vár rád az élet* – szölt a címadó dal a faszori evangélikus templomban Fanni legújabb válogatásalbumáról.

■ MÉSZÁROS GÁBOR felvétele

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2010/2011. tanév tavaszi szemeszterétől akkreditált pedagógus-továbbképzési programot hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. *Jelentkezési határidő: 2011. január 25.* Bővebb információ és jelentkezési lap letölthető a <http://teol.lutheran.hu> címen. Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 1/363-7454.

HIRDETÉS

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház január 9-én, vasárnap délután 17 órakor a Duna Palotában (Budapest V., Zrínyi u. 5.) 25. alkalommal adja elő *Madách Imre Az ember tragédiája* című darabját *Udvaros Béla* rendezésében. Udvaros Béla – 20 év, 30 bemutató és összesen 545 előadás után – ezen az előadáson búcsúzik a közönségtől. Jegyek válthatók a Duna Palotában január 3. és 9. között. Telefonos jegyelőjegyzés: 1/235-5500 vagy 30/609-2628 (délután 14 és 18 óra között).

HIRDETÉS

Felvételi tájékoztató a Deák téren

A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő utca 1.) a 2011/12-es tanévre felvételizni szándékozó diákok és szülei számára 2011. január 14-én, pénteken 16 órakor megismétljük a 2010 szeptemberében már egyszer megtartott felvételi tájékoztatót. Ezen az alkalmon az iskola igazgatója számol be a szülőknek iskolánk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszerről, a gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg az iskolát. Szeretettel várjuk az érdeklődő, most 4. és 8. osztályos tanulókat szüleikkel együtt – elsősorban azokat, akik lemaradtak a szeptemberi alkalomról!

HIRDETÉS

„AZ ELLENSÉG RENDKÍVÜLI” (BONHOEFFER)

„Örhelyemre állok...” (Hab 2,1)

Evangélicizáció az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) rendezésében 2011 első félévében. Igehirdetők: *Ittész István* és *Balicza Iván*. Az éneklést vezetik az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói. Minden alkalommal elhangzik egy tanúságtétel. Az alkalmak minden hónap második csütörtökén délután 17 órakor kezdődnek. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24., földszinti terem.

- Január 13.: Isten hatalma öríz – Atyai védelem alatt (1Pt 1,5; 4Móz 6,24)
- Február 10.: Öríz meg szívedet – Szívvédelem – életvédelem (Péld 4,23; 5Móz 4,9)
- Március 10.: Öríz és műveld –Társadalom és környezetvédelem (1Móz 2,15; Jer 23,9–12)
- Április 14.: Örízje a drága kincsnek – Hitvédelem (1Tim 6,20; 2Tim 1,12–14)
- Május 12.: Örízje a testvérnek – Gyülekezetvédelem (1Móz 4,9; Jn 21,16)
- Június 9.: Örállóvá tettelek – Egyházvédelem (Ez 33,7–9)

A világhálón bármilyen megjelenhet, az EvÉlet 16 oldalán akármi nem.

„...nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust...” (2Kor 4,5a)

Sokszínnú
Evangélikus Élet
– azoknak szerkesztve,
akiknek fontos...

2011-ben is változatlan – példányonként 250 forintos – áron!

HIRDETÉS

A Mezei József Evangélikus Alapítvány bankszámlájára a 2009. évi szája egy százalékából az APEH 184 859 Ft-ot utalt át. Köszönjük minden rendelkező nyilatkozatot kitöltő támogatóknak az adományát. A Mezei József Evangélikus Alapítvány az alapító okiratban foglaltak szellemében 2009-ben a dunakeszi evangélikus templom felszentelésének hetvenedik évfordulójára egy egyháztörténeti kiadvány megjelentetését és egy Luther-rózsás ólomüveg ablak készíttetését finanszírozta. A 2011. évben a templom harangjának felújítását tervezzük, amelyhez szeretettel kérjük a hitestvérek további adományait. Az alapítvány adószáma: 18678637-1-13. Az alapítvány kuratóriuma nevében:

Karvainé Éber Zsuzsa

HALÁLOZÁS

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbenem. Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni számotokra?” (Jn 14,1–2)

Fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy Szentpétery Péter evangélikus lelkész 2010. december 19-én, életének 90. évében elhunyt. Temetése 2010. december 30-án, csütörtökön 12 órakor lesz a rákoskeresztúri Új köztemető ravatalozójából.

A gyászoló család

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

A Déli Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatala értesíti a hatéves képzésben részesült, 2009 augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy 2011. május 25-én, szerdán parókusi alkalmassági vizsgálatra kerül sor. Jelentkezni írásban lehet a püspöki hivatalban 2011. január 31-ig. Az írásbeli feladatokat és a szóbeli tételeket a jelentkezőknek postai úton juttatjuk el.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. Róm 5,1 (Jer 33,9b; Lk 2,41–52; 1Jn 5,11–13; Zsolt 33) Van valami „kegyelemszerű” abban, ahogyan az óév végével hirtelen új lendületet veszünk, eligazgatjuk – legalább gondolatban – a dolgainkat, feladatainkat. Tisztázzuk, hogy mihez kezdünk majd, mik a céljaink ideán, mit szeretnénk, és mit nem. Isten oltalmára bízunk magunkat, szereteteinket. Az ő békességével indulunk. Jó tudnunk, hogy ez a békesség mélyen Isten létében gyökerezik, onnan ér el hozzánk is Jézus Krisztus szeretete révén. Ő pedig nem csupán eligazít minket, mint egy bölcs tanácsadó, hanem megigazít: elrendez, helyreállít, teljessé tesz. Istennel megbékélt emberré terem.

Hétfő

Túlradó haragomban egy pillanatra elrejtettem előled arcomat, de örök hűséggel irgalmazok neked – mondja megváltó Urad. Ézs 54,8 (Róm 3,23–24; 2Móz 2,1–10; 1Móz 1,1–13) Henri Boulad egyiptomi szerzetes mondta egyszer: „A kegyelem erendőbb, mint a bűn.” Hiszem, hogy ez a kegyelem erősebb az én bűneimnél. Ez a kegyelem tart erősen, hogy ne torzulhasson el az istenképem, az istenhitem, ha azt is gondolom újra és újra, Isten gyakran elrejtőzik előlem. Bár emberperspektívából sokszor látom így, és így is magyarázom istentapasztalataimat, a szívem mélyén tudom: az irgalom ölelésében vagyok minden pillanatban – és örökké. Ezt maga az életadó, életmentő Isten mondja nekem.

Kedd

A sérültet bekötözöm, a gyengét erősítem. Ez 34,16 (2Kor 12,9a; 1Móz 21,1–7; 1Móz 1,14–25) Isten életpárti – némi iróniával persze azt is mondhatnánk: „szegénypárti” –, de ő soha nem a szegénységet, hanem az attól szenvedőket, a kilátástalan életűeket pártolja. Isten mindig az ő oldalukon áll. Ezért vált teljesen hasonlónak a sérültekhez, az elesettekhez a Názáretiben. Jézus életprogramja egybecseng a régés-régi prófétai mondattal: így hiteles az Isten országáról szóló evangélium. És én hogyan viszonyulok mindehhez? Mire indít engem Jézus életprogramja? Ma kiket tudok erősíteni? Észreveszem-e és gyógyítom-e a sérüléseket, amelyeket én ejtek másokon?

Szerda

Magasztallak, Uram, a népek között, zsolnárt énekek nevednek. Zsolt 18,50 (Róm 16,27; 1Móz 9,12–17; 1Móz 1,26–2,4a) Dávid győzelmi éneke egy olyan hitvalló embert állít elénk, aki nyíltan, bátran magasztalja Istenét a népek között. Mi jobbára a templomfalakon belül tesszük ezt – biztonságos, ismerős helyen. Nem vagyok híve a szekták által gyakorolt „lerohanós” térítő kampányoknak. De azért fontosnak tartom, hogy hiteles tanúja, tanítványa legyen Jézusnak a népek között. Ma hogyan mutathatom meg a körülöttem élőknek, hogy hozzá tartozom? Le tudom-e győzni kishitűségemet, bátortalanságomat? Ő késszé tehet arra, hogy magasztalhassam a népek között.

Csütörtök

Szeretném megismerni Krisztust és feltámadása erejét, valamint a szenvedéseiben való részesedést, hasonlónak lévén az ő halálához, hogy valamiképpen eljussak a halottak közül való feltámadásra. Fil 3,10–11 (Ézs 25,8a; Mt 2,1–12; Ef 3,2–3a.5–6; Zsolt 72) Vízkereszt fényes csillag három bölcsset vezet a jászolban fekvő kisgyermekhez. Azért indultak el távoli vidékekről, mert meg akarták őt ismerni. Benne valóban Isten erejével találkoztak. Különös, hogy a születés ünnepe már odairányítja tekintetünket a szenvedéstörténetre és a feltámadásra. De hiszen így teljes a kép. Megjelent az Élet, és megismerhetővé vált: része lehet mindennapjainknak. Azzal, hogy kezdjük megismerni, ő bennünk növekszik, minket hordoz. Megtart szenvedéseinkben, örömeinkben, köznapi kicsi halálainkban, veszteségeinkben, gyászunkban. És öböne naponta fel is támadunk – a végső feltámadásig. Ezt a tudást, ajánldéket kéri az apostol, ő erre vágyik – és vele együtt én is kérhetem.

Péntek

Tégy csodát híveddel, mert te megszabadítod azokat, akik jobboldhoz menekülnek. Zsolt 17,7 (Zsid 4,16; 1Jn 3,1–6; 1Móz 2,4b–17) Jó bekapaszkodni ma újra ebbe a zsolnárimába: kérni, várni a csodát. Mindig lenyűgöz az a hit, amely megcsillan ezekben a könyörgésekben. Szorult helyzetben, nehéz időben fakad fel a zsolnáros szava, de amikor kimondja imádságát, már bizonyos abban, hogy akit szólít, az meg is szabadítja őt. Szeretnék én is így imádkozni, szeretném így tanulni és élni az imádságot. Bízni abban, hogy a legnagyobb hatalom és erő a világban Isten hozzánk hajló szeretete. Egy emlékkönyvben olvastam egyszer: „A világ számára te csupán valaki vagy – de Valaki számára te vagy az egész világ.”

Szombat

Szívembe zártam beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened. Zsolt 119,11 (Fil 2,14–16a; 1Jn 2,12–17; 1Móz 2,18–25) Vannak emberek, akiket egy csapásra a szívünkbe zárunk, még csak meg sem kell szólalniuk. Szívünkbe zárunk igaz szavakat, nekünk szánt tanácsokat, elgondolkodtató intelmeket. A zsolnáros nyomán ma azt gyakorolhatom, hogyan élnek, mozdulnak bennem, segítenek engem Isten nekem kimondott, éltető szavai. A régi emberek sokat ismételték a fontos bibliai mondatokat, emlékeztettek és emlékeztek. Ma is Isten igéjét ízelegetem. Ez segít, hogy küzdjek a bennem lévő rossz ellen, s hogy emberségesebb emberré váljak.

■ VARGA GYÖNGYI

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 2-ától január 9-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>5.45 / m1 Hajnali gondolatok</p> <p>6.00 / Tenkes Rádió (Siklós) Lelki szósz (evangélikus félóra)</p> <p>6.00 / M. Katolikus Rádió Orgonamuzsika</p> <p>10.00 / Rádió 17 (Budapest) Lelki szósz (evangélikus félóra)</p> <p>10.15 / m1 Metodista magazin</p> <p>11.40 / m1 Zsinagógák A Dohány utcai zsinagóga</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>12.05 / m1 Petőfi Sándor: A helység kalapácsa (magyar tévéjáték, 1965)</p>	<p>9.40 / Duna Tv „A magok oltalmára...” Erdélyi erődtemplomok Csíkszentgyörgy</p> <p>12.10 / TV2 Szent Iván napja (magyar filmvígjáték, 2002) (89')</p> <p>13.04 / Kossuth rádió Rádiószínház. Robert Capa: Kissé elmosódva</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása</p> <p>20.40 / Duna Tv Így veszett el Erdélyország (magyar dokumentumfilm, 2010)</p> <p>21.40 / Bartók rádió Tigris és hiéna. Petőfi Sándor drámájának rádióváltozata</p> <p>23.00 / Bartók rádió Dzsesszlegendák</p>	<p>9.25 / m2 Magyar évszázadok</p> <p>10.55 / Duna Tv A világ konyhái (francia–német ismeretterjesztő sorozat) Skócia</p> <p>14.55 / Filmmúzeum Két félidő a pokolban (magyar filmdráma, 1961) (123')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Ne féljete! Mozaikok Jókai Anna regényéből</p> <p>21.40 / Duna Tv Fővenyóra (magyar játékfilm, 2007) (104')</p> <p>21.40 / m1 Tim (ausztrál–amerikai film, 1979) (108')</p> <p>23.30 / Bartók rádió Ars nova Benne: Nógrádi Péter: A Bárány menyegzője</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Dr. Gaál Attila búvárrégesz</p> <p>18.00 / Bartók rádió A zenéről. Liszt: Esztergomi mise – vatikáni változat</p> <p>19.35 / Bartók rádió Salzburgi fesztivál 2010 Benne: Bach: a fűga művészete BWV. 1080. – I. és XIII. kontrapunkt</p> <p>20.40 / Duna Tv Három királyok (francia játékfilm, 2001) (97')</p> <p>22.15 / RTL Klub Erin Brockovich – Zűrös természet (amerikai film, 2000) (121')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>21.25 / m2 Biszu és a többiek – A legvidámabb barakk (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2010) A Rajk-per</p> <p>21.30 / Duna Tv Velencei karnevál (francia–olasz játékfilm, 1989) (107')</p> <p>21.40 / m1 Lépteid nyomában (olasz film, 2008) (105')</p> <p>22.25 / Kossuth rádió Esti beszélgetés – kultúrától</p> <p>23.20 / Duna Tv A ruha (holland játékfilm, 1996) (95')</p> <p>23.30 / Bartók rádió Ars nova, Herbert Howells kórusművei a Cambridge-i Szent János Kollégium énekarának előadásában</p> <p>23.30 / m1 Barangolások öt kontinensen A drog szédítő világa</p>	<p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Rossini: Messa di Gloria</p> <p>13.08 / Bartók rádió A Magnificat gyermekkar 20 éves jubileumi hangversenye</p> <p>16.10 / Duna Tv Beavatás Czakó Gábor televíziós esszéje</p> <p>19.30 / Kossuth rádió Vacka rádió (folytatásos mese)</p> <p>21.15 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Haydn: A Teremtés – oratórium</p> <p>22.10 / m2 Te, aki élsz (svéd film, 2007) (89')</p> <p>23.25 / m1 Vallások az ókor romjain 1. rész</p>	<p>11.00 / Bartók rádió A népzeneről Sebő Ferenc műsora A néphagyomány humora</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében</p> <p>19.00 / Duna Tv „A zene az kell” Tolcsvay László</p> <p>17.55 / Filmmúzeum Fennakadva a fán (francia vígjáték, 1970) (87')</p> <p>20.55 / m2 A királynő (angol–francia–olasz filmdráma, 2006) (99')</p> <p>21.00 / m1 Mama kicsi fia (amerikai filmvígjáték, 2008) (89')</p> <p>22.40 / Bartók rádió Hang-fogó Benne: Bach: V. brandenburgi verseny</p>	<p>8.04 / MR6 – A régió rádiója Kapocs (vasárnapi ökumenikus műsor)</p> <p>10.20 / Duna Tv Lyukasóra (irodalmi műsor)</p> <p>10.45 / m1 Református magazin</p> <p>11.05 / Kossuth rádió Gondolat-jel (kulturális hetilap)</p> <p>11.10 / m1 Baptista ifjúsági műsor</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>15.05 / Bartók rádió Musica Sacra (egyházzenei magazin)</p> <p>17.12 / Bartók rádió Az Alpoktól a Zoborvidékig Thomas Linley: Mózes dala – oratórium</p>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sador.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).

Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilio Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

